

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsake sredo.
Cene: Letno Din 32,—, polletno Din 16,—, četrtletno Din 9,—, inozemstvo Din 64,—. — Poštno-čikovni račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon Interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000,—, pol strani Din 1000,—, četrt strani Din 500,—, 1/8 strani Din 250,—, 1/16 str. Din 125,—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Žive

priče.

Velikanska nesreča!

Plat zvona! Gori! — Tako se je letos velikokrat ponavljala klic okrog kmetijskih domov. Zelo veliko jih je pogorelo. Požar je nesreča, pa naj bo kdo tudi primerno zavarovan. Velikanska nesreča pa je posebno za onega, ki ni zadostno ali celo nič zavarovan. Včasih najde prijatelje, ki mu kaj pomagajo, ali nikdar mu nihče ne poplača skrbi, ki mu jih je požar povzročil.

Dom je pogorel.

Vsak požar je nesreča. Najhujše pa je, če pogori dom, če nimajo ljudje poleg težke nesreče niti prostora, kamor bi glavo položili. Kjer pogori dom, tam ne pogori le streha in stene, tam navadno pogori tudi pohištvo, obleka in druge reči, ki jih imajo shranjene v hišah. Vsak se zato trudi, da si čimprej zopet postavi dom. Kako dobrodošla je v takem položaju vsaka pomoč!

»Slovenski Gospodar« — vaš pomočnik.

Kadar je »Slovenski Gospodar« prejel od svojih naročnikov sporočilo, da jih je zadela težka nesreča, je z boleščjo razglasil to žalostno novico. Saj je »Slovenski Gospodar« prijatelj naših kmetijskih domov že nad 60 let. Da bi pa še bolj pokazal svoje prijateljstvo posebno v nesreči, je z velikanskimi žrtvami prevzel nase skrb za to, da so domovi celoletnih naročnikov za slučaj požara zavarovani za 1000 Din. Seveda so še tudi druge nesreče, ki kmeta zadenejo, ali gotovo je, da ni nobene hujše kot je ta, če dom pogori. Za vse nesreče »Slovenski Gospodar« ne more biti pomočnik, pač pa je za najhujše.

Zavarovanje — zastoj.

Kdor se torej naroči na »Slovenskega Gospodarja« celoletno, da vplača naenkrat 32 Din, ta ima svoj dom, kamor »Slovenski Gospodar« prihaja, od polnoči po dnevu vplačila za tekoče leto po gotovem pravilniku zavarovan za 1000 Din. To zavarovanje je torej zastoj. Biti moraš le celoleten naročnik »Slovenskega Gospodarja«. — Če vplačaš dne 3. novembra 1930 Din 32, imaš od polnoči 4. novembra do polnoči 3. novembra 1931 zavarovan svoj dom za 1000 Din, četudi nisi sam lastnik dotičnega doma. Ako kdo posebej da zavarovati svoj dom, ima prav, zelo prav. To zavarovanje mu bo kljub temu zelo prav prišlo, ako ga zadene nesreča.

Res niste verjeli?

Ko je »Slovenski Gospodar« lani to zavarovanje razglasil, si je marsikdo mislil: To sedaj tako govorijo, potem pa ne bo nič! Res je skoroda vsak, ki je bil letos zavarovalnine deležen, izjavil, da je ni pričakoval, posebno tako točnega izplačila brez vsakega odbitka. Gotovo je to bilo malo verjetno, da bi ti vplačeval 32 Din za list, če pa te zadene nesreča, pa bi dobil poleg časopisa še 1000 Din. Vendar se je zgodilo. Odslej boste verjeli. Evo vam:

Žive priče.

Dosedaj so v letu 1930 prejeli izplačano zavarovalnino 1000 Din brez vsakega odbitka sledeči celoletni naročniki »Slovenskega Gospodarja«:

1. Dne 2. IV. 1930: Franc Kopše, delavec-najemnik, Ormož.
2. Dne 23. IV. 1930: Franc Dobnik,

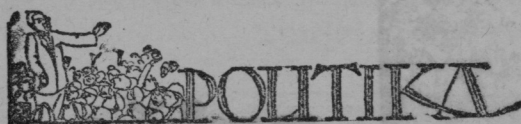
kmet, Sladka gora št. 12, p. Šmarje pri Jelšah.

3. Dne 25. IV. 1930: Jožef Pihlar, posestnik, Čermeljenshak, p. Št. Lenart v Slov. gor.
 4. Dne 2. V. 1930: Plavčak Ignac, posestnik, Tlake 11, p. Rogatec.
 5. Dne 18. VI. 1930: Zemljik Franc, posestnik, Sv. Tomaž pri Ormožu.
 6. Dne 27. VI. 1930: Baloh Miha, posestnik, Založe 41, p. Polzela.
 7. Dne 8. VII. 1930: Marija Gominjšek, posestnica, Megojnice, p. Griže pri Celju.
 8. Dne 14. VII. 1930: Simon Bračič, posestnik, Vrhloga pri Slov. Bistrici.
 9. Dne 19. VIII. 1930: Jože Munda, posestnik, Sv. Tomaž pri Ormožu.
 10. Dne 27. VIII. 1930: Jožef Elbl, posestnik, Osek št. 123, p. Sv. Trojica v Slov. gor.
 11. Dne 10. IX. 1930: Alojz Heric, posestnik, Staranovavas, p. Križevci pri Ljutomeru.
 12. Dne 1. X. 1930: Franc Mohorko, posestnik, Stogovci št. 40, p. Ptujška gora.
 13. Dne 4. X. 1930: Anton Marhat, posestnik, Gornji Dolič, p. Mislinje.
 14. Dne 14. X. 1930: Žnider Vinko, posestnik, Gavci, p. Šmartno ob Paki.
- Do tega dne, ko to pišemo, jih je torej 14 onih nesrečnih, ki jim je v preteklem letu pogorela stanovanjska hiša, a so kot celoletni naročniki prejeli podporo 1000 Din. Ako kdo še sedaj ne veruje, naj jih vpraša, navedli smo natančen naslov.

Kaj boste storili?

Pred vsem, sami bodite celoletni naročnik. Od zgoraj naštetih so bili 3, ki so se lani prvokrat naročili na »Slo-

venskega Gospodarja». Nekateri pa so že od nekdaj bili stalni naročniki. — Važno pa je tudi to, da one, ki niso še naročeni, pridobite za to, da se naročijo. Opozorite jih na ugodnosti, ki jih nudi »Slovenski Gospodar«, ki je poleg tega najcenejši tednik. Naj res ne bo hiše, kamor ne bi zahajal »Slovenski Gospodar«. Prijatelji našega lista — na delo! Današnja številka »Slovenskega Gospodarja« pokažite onim, ki se Bog ve iz kakega vzroka še ob strani drže in še niso naročniki. Za leto naj bo delo vsakega naročnika samo to, da vsak pridobi vsaj enega! — Pridnejši in zvestejši prijatelji pa še več. Tedaj bo »Slovenski Gospodar« še kaj drugega obljubil. Žive priče pa govorijo, da izpolni, kar je obljubil.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Težavno stališče nemške vlade. Nemški kancelar Brüning je prejel že parkrat v parlamentu prcejšnje zaupnico, a vedno bolj sili v Nemčiji v ospredje zahteva po spremembi verzajske mirovne pogodbe in po ustavitvi plačevanja vojne odškodnine. Velik del nemškega parlamenta zahteva spremembo vojnoodškodninskih dolžnosti. Je veliko uprašanje: ali bode zmagal trezno misleči kancelar Brüning, ali nepremišljeni nacionalisti.

Bolgarski parlament je bil odprt dne 29. oktobra s prestolnim govorom, katerega je prečital mesto odsotnega kralja Borisa, ki se je mudil na poročnih slavnostih v Assisiju, ministrski predsednik Ljapčev. Časopisje razglasa, da se Bolgarija oborožuje vključ prepovedi po mirovnih pogodbah. V Bolgariji so se vršili manevri, katerim so prisostvovali nemški in madžarski oficirji.

Prijateljstvo med Grki in Turki. V Ankari je bila podpisana med grško in turško državo prijateljska pogodba.

Ponesrečeni državni udar na Grškem. Grški ministrski predsednik Venizelos se je mudil zadnje dni na Turškem radi podpisa zgoraj omenjene pogodbe. Njegovo odsotnost je hotel uporabiti general Pangalos za proglas diktature. Državni udar je bil preprečen od policije, ki je zaprla Pangalosa in 30 njegovih najzvestejših, ki bodo obtoženi veleizdaje.

Pred važnim preokretom v Italiji. Časopisje oznanja odkrito svetu, da je edini Mussolinijev program še vladanje. Gospodarsko-finančna in politična kriza je v Italiji izredno težavna. V svrhu ublaženja vsestranskih kriz bi rad pritegnil Mussolini v vladu bivšo Italijansko ljudsko stranko, katero snubi potom vodilnih zagovornikov pogodbe med papežem in Italijo.

Oblaženje alkoholne prepovedi v Združenih državah Amerike. Predsednik Hoover namerava sklicati ameriški kongres k izrednemu zasedanju. Cilj tega sklicanja je omiljenje alkoholne prepovedi, po katerem bi naj bi

lo dovoljeno štiriprocentno pivo, ali bi naj posamezne države same določale glede odstotnega sestava alkoholnih pijač. Kemične tovarne so se se že pripravile na izdelovanje alkoholnih pijač in začnejo z obratom že lahko v 24 urah.

DOBRO manufakturno **BLAGO**
kupite po najnižjih cenah pri
M. E. SEPEC
Maribor Grajski trg 2 1922

ZA NEDELJO

Zunanji misijoni.

III.

Azija.

Po prednji Aziji so širili krščansko vero dominikanci, katerim so se pridružili pozneje še jezuiti ter kapucini. Oskrbovali so pičlo število katoličanov na Balkanu, na grških otokih, v Mali Aziji, Siriji ter Palestini. Vez z Rimom so obdržali misijonarji glede maronitov in jo razširili med Armenci. Jezuiti so prodrli celo v Perzijo, a brez stalnega uspeha.

V sprednji Indiji

so delovali: frančiškani, dominikanci in svetna duhovščina. Tukaj je bilo krščanstvo že zastopano po maloštevilnih takozvanih Tomaževih kristjanih, katere je bilo treba pridobiti za cerkev. Leta 1534 je bila osnovana v Goi škofija, ki je prejela leta 1541 semenišče za vzgojo domačega duhovniškega naraščaja. Največ uspehov glede krščanstva v Indiji je dosegel sv. Frančišek Ksaverij s svojo čudodelnostjo in znanjem jezikov. Najprej je deloval v Goji, da bi spreobrnil tamošnje čisto izprijene Portugalce. Leta 1557 je bila s Frančiškovo pomočjo osnovana škofija Kochin in celo na otok Ceylon je poslal svetnik misijonarje. Vedno dalje ga je gnalo navdušenje, za samega sebe si je izbral vsikdar najbolj težavno, začetek, in prepustil poznejše obdelovanje božje njive drugim redovnikom. V letih 1545-7 je pridigoval svetnik na polutoku Malaka na otočju Molukov, in od tamkaj se je prepeljal na Japonsko. Leta 1619 so imeli jezuiti v pokrajini Goa 15 naselbin in 280 članov in po celi sprednji Indiji je bilo 3 milijone kristjanov. Indijski misijoni so zelo trpeli, ko je propadla portugalska moč in so zavladali nad sprednjo Indijo Angleži ter Holandci. Velikanski otok Ceylon je pripadel leta 1634 Holandcem, ki so izgnali misijonarje, prepovedali katoliško službo božjo in preganjali katoličane, kar je zelo zmanjšalo njih število.

Vzhodna Indija

razdeljena na kraljestva: Anam, Siam ter Birma, je prejela luč sv. vere od minoritov ter dominikancev, od katerih je prejelo veliko mučniško krono. Leta 1624 so nastopili v Anamu jezuiti z velikim uspehom. Aleksander Rho-

des je postal apostol Anama. Koncem 18. stoletja je bilo v vzhodni Indiji 300 tisoč kristjanov.

Po indijskem otočju,

kjer je bil zelo razširjen mohamedanizem, so ustanavljali z uspehom kršč. občine dominikanci, dokler so vladali tod Portugalci. L. 1602 so zasedli Sundo otočje Holandci, ki so podpirali protestantizem, izgnali ali pobili katoliške misijonarje in razdejali misijonističa.

Filipinsko otočje

je od leta 1576 stalno pod špansko oblastjo, se je čisto pokristjanilo. Leta 1579 je bila ustanovljena škofija Manila, ki je postala središče za druge škofije.

Japonska.

Že sv. Frančišek Ksaverij je oznanjal po Japonskem med nepopisnimi težavami krščansko vero. L. 1590 je bilo na Japonskem že 1 milijon kristjanov. Člani najvišjih stanov so se spreobrnil in celo sam cesar je že kazal naklonjenost krščanstvu. L. 1587 je izbruhnilo prvo preganjanje kristjanov, ki se je pozneje večkrat ponavljalo. H krvavim preganjanjem na Japonskem so veliko pripomogli Holandci. Misijonarji so bili izgnani, ali pa so umrli mučniške smrti. Na Japonskem so se ponavljala nad kristjani grozodejstva rimskih cesarjev, ki so utrdila junaštvo mučencev. Holandci so ovadili kristjane, da kujejo zaroto proti cesarju, kar je bila gola laž. Vsem inozemcem, izvzemši Holandcem, je bil prepovedan vstop na japonske otoke. 4000 kristjanov so pometali v morje, 37.000 so jih poklali. L. 1649 je izgledalo, kakor bi bilo krščanstvo na Japonskem iztrebljeno, a se je obdržalo po nekaterih družinah. Pij IX. je proglasil 29 japonskih mučencev l. 1867 za svetnike in l. 1867 pa 205 mučencev prištel blaženim.

Kitajska.

Ogromno kitajsko cesarstvo z milijoni ter milijoni prebivalstva je bilo od 14. stoletja zaprt misijonarjem. Tri veroizpovedi so obstojale na Kitajskem in to: budizem, vera Konfuczijska in nauk Laotzev. Visoka kultura je vladala v »nebeškem kraljestvu«. Že sv. Frančišek Ksaverij se je trudil prodreti na Kitajsko vključ prepovedi, a je podlegel mrzlici l. 1552 na otoku Sančian ob kitajski obali. Od l. 1582 so delovali v deželi jezuiti. Poskušali so pridobiti krščanstvu kitajsko prebivalstvo kot matematiki, umetniki in obrtniki. Matej Ricci je prišel l. 1600 v Peking in si je pridobil kot matematik (računar) in s kartami posameznih pokrajin ugled celo na cesarskem dvoru. L. 1616 je bilo na Kitajskem že 300 krščanskih cerkev in v teh je delovalo l. 1619 36 jezuitov. Jezuit Adam Schall je postal l. 1629 vodja matematičnih študij, podpirali so ga cesarji do leta 1660, moral je pa pozneje s kristjani vred prestat huda preganjanja. Cesar Khanghi, učenec jezuitov, je odpravil l. 1692 kristjanom sovražne zakone in je proglasil oznanjevanje sv. evangeli-

ja kot prosto. Po tem proglasu so prišli na Kitajsko mnogoštevilni misijonarji: dominikanci, frančiškani, lazari in avguštinci. Došlo je do spreobrnjenja v množinah, osnovani sta bili 2 škofiji v Pekingju ter Nankingu in več vikarijatov.

Cesar Kanghis († 1722) in oba njegova naslednika sta preganjala krščanstvo do l. 1799. V teh letih je bilo na Kitajskem mnogo mučencev. Cesarji so sicer obdržali na dvoru jezuite kot znanstvenike, Kitajci pa se niso smeli pokristjaniti in misijonarji so smeli bivati v deželi le čisto prikrito. Vzrok preganjanj krščanstva na Kitajskem je bil strah zavlade Evropejcev nad »nebeškim kitajskim cesarstvom«.

*

Zakaj se „Delavska politika“ razburja?

Avstrijske volitve gredo socialnim demokratom na živce. Da se razburjajo avstrijski socialisti, ni čuda, ker jim pri volitvah za avstr. državni zbor prede precej trda. Da se pa radi njih razburjajo tudi krogi okrog »Delavske politike«, je malo bolj čudno. Svojo jezo stresajo nad koroškimi Slovenci, ki so sklenili, da za volitve v avstrijski državni zbor ne postavijo lastnega kandidata, ker tak pri sedanjem volilnem redu ne bi imel upanja na zmago, marveč da bodo glasovali za krščansko-socialnega kandidata. Svoj sklep so koroški Slovenci obrazložili z razlogom, da stoji Avstrija pred zelo važno odločitvijo. Sedanje volitve bodo namreč odločile, ali bo v Avstriji veri prijazna ali brezverska vlada. Nemškemu liberalizmu, bodisi meščanskemu bodisi kmetskemu (Landbund), ne morejo dati svojih glasov, ker je proti krščanskemu programu. Socialna demokracija pa je itak po vsem svetu znana s svojo protiversko in proticerkveno politiko. Torej bodo koroški Slovenci dali svoje glasove tisti nemški stranki, ki jim je po verskem prepričanju najbližja, in to je krščansko-socialna stranka. Vsled tega sklepa je ogenj v strehi ne samo pri koroških socialnih demokratih, ampak tudi pri nas pri nekdanjem glasilu bivše stranke socialnih demokratov. — Iz česa izvira to socialno-demokratsko razburjenje? Mar iz vneme in brige za slovensko narodnost na Koroškem? Nikakor ne. Vir mu je vnema in briga za vesoljno socialno demokracijo, ki naj bi po vsem svetu zasledovala ter dosegla čim največje politične uspehe. Bili so časi, ko so koroški Slovenci glasovali tudi za socialno-demokratskega kandidata. Storili so to iz razloga, ker so upali, da bodo pri socialistih našli kaj smisla za obrambo svojih slovenskih narodnih interesov. Tak sklep je kajpada ugajal glasilu marksistov — Karl Marks je bil ustanovitelj in duhovni voditelj socialne demokracije — tudi pri nas. Ni pa ta sklep, odnosno njegova izvršitev prinesla koroškim Slovencem nobenega haska v narodnem oziru. Socialni demokratje so se iskazali v dejanjih za ravno takšno za-

grizene Nemce ali ponemčence, kakor vse druge stranke. — Koroški Slovenci dobro vedo iz lastne bridke skušnje, da socialno-demokratski zastopniki ne v Celovcu ne po deželi niso nikdar ničesar storili v obrambo slovenskih zahtev. Kdaj in kje je kakšen socialno-demokratski poslanec se potegnil za to, da dobi slovenščina svoje mesto na sodnji in pri vseh uradih, tudi pri uradih v Celovcu? Kdaj se je kak socialni demokrat oglašil ter zahteval, da se morajo šole na Koroškem tako preurediti in preustrojiti, kakor to zahtevajo narodno-zavedni Slovenci? Nikdar se to ni zgodilo. Večkrat pa se je to dogodilo, da se je po krajnih in okrajnih šolskih svetih v slovenskem delu Koroške zastopnik socialne demokracije zavzemal za zahtevo zagrizenih nemških nacionalistov, naj se zadnji pouk v slovenščini, to je pouk v veronauku opusti ter spremeni v — nemški pouk. — Ali morejo potem koroški Slovenci podpirati socialno-demokratsko stranko, ki je ravno tako nemško-nacionalno zagrizena kakor druge nemške stranke, vrh tega pa je proti krščanskemu kulturnemu programu koroških Slovencev? Kakšnega mišljenja je koroška socialna demokracija glede na manjšinske pravice Slovencev na Koroškem, je svečano izpovedala ob desetletnici koroškega plebiscita. Pri tej priliki je n. pr. socialno-demokratski voditelj poslanec Lukas kot predsednik koroškega deželnega zbora izjavil: »Izid plebiscita je bil izraz pripadnosti nemški kulturi in jezikovni skupnosti.« Z drugimi besedami: Vsi koroški Slovenci se morajo ponemčiti. Ali ni to ravno isto mišljenje, ki so z njim prešinjeni nemški fašisti? Kaj se potem »Delavska politika« razburja proti koroškim Slovencem radi tega, ker so se baje zvezali z nemškim fašizmom? Saj so socialni demokratje napram koroškim Slovencem ravno takšni nemški fašisti ko druge nemške stranke!

*

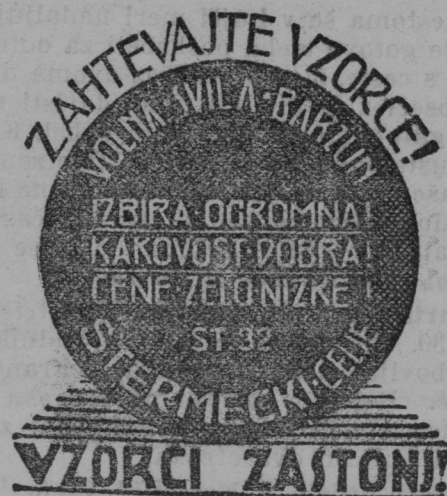

NOVICE

Imenovanje. Presvitli pomožni škof dr. Ivan Tomažič je imenovan za lav stolnega prošta.

Duhovniška vest. Za kornega vikarja v Mariboru je imenovan dr. Janez Janžekovič, kaplan pri Sv. Miklavžu pri Ormožu.

Združitev kmetskih občin. »Domovina« se v svoji številki z dne 30. oktobra zopet peča z vprašanjem združitve kmetskih občin ter med drugim poudarja: »Pravilno je, da se majhne občine, to je z manj kakor 2000 prebivalci združijo po dve ali tudi po več v eno, kakor se pravi, v življenja in obstanka zmožne občine. Pred več desetletji so pač lahko obstojale tudi take občine, ker je bilo njihovo območje kaj skromno in omejeno. Današnje zahteve, ki se stavijo na občine, pa so tako velike, da jih majhna občina nikakor

ne zmore.« Po mnenju »Domovine« bi se torej majhne kmetske občine, ki se pred desetletji bile zmožne življenja, zdaj pa baje niso več, morale združiti. Kaj pa je z majhnimi mestnimi in trškimi občinami? Ali naj se te tudi združijo s kmetskimi, ali, kakor je pisalo »Jutro«, utopijo v kmetskih okolica? »Domovina« se doslej še ni proti svoji »Jutrovski« teti, ki ji velikodušno odstopa podobe v objavo, izrekla za to, da mora veljati ista mera za kmeta ter malomeščana in tržana.

Žrtev alkohola. Ob poljski poti v Oče slavskem bregu pri Gornji Radgoni so našli mrtvega čevljarja Alojzija Lappi. Sodna komisija je ugotovila, da je nastopila smrt zaradi zastrupljenja od preobilice zavžitega alkohola in napor ne poti.

Tasta je ustrelil zaradi preprirov dne 26. avgusta prekmurski posestnik Andrej Lenarčič. Radi omenjenega zločina je bil obsojen dne 30. oktobra od mariborskega okrožnega sodišča na 20 let težke ječe in na trajno izgubo častnih pravic.

Iz maščevanja. V noči od dne 29. na 30. oktobra je oddal nekdo 5—6 strel v župnišče v Turnišču v Prekmurju. Kroglice so pobile šipe na obeh straneh župnikovega stanovanja in se zarile v steno sobe. Gospod župnik Greif je ostal nepoškodovan. Streli so bili gotovo oddani iz maščevalnega namena.

Trgovine ob nedeljah in praznikih v predbožični dobi. Gremij trgovcev v Mariboru razglša: V smislu določbe čl. 27 in 34 banske naredbe o delavnem času v trgovskih in obrtnih obratovalnicah bodo trgovine v Mariboru v nedeljo dne 2. novembra, dalje v nedeljo dne 30. novembra, na praznik dne 8. decembra ter v nedeljo pred božičem dopoldne odprte. Ob enem se opozarja, da morajo ostati trgovine na dan državnih praznikov dne 1. in 17. decembra ves dan zaprte.

Ob naših cestah. Ne vem, ali se tudi drugod dogaja isto kot zadnji dve leti v našem ptujskem okraju? Ponekod so »veliko cest« poprej spremljali lepi nasadi sadnega drevja; pa so nam začeli lani ali predlani ob cesti med drevjem kopati globoke jarke čisto blizu do drevesnih debel, in zdaj drevesa zapored kar v velikem odpovedujejo in se rušijo. Seveda, če so jim pa skoro polovico korenin posekali! Letos so

to mestoma še v hujši meri nadaljuje. Saj je gotovo treba poskrbeti za odtok vode s ceste, a to bi se brez dvoma dalo doseči z jarki tudi tako, da isti ne bi segali preblizu drevesnih debel. Kako puste bodo čez par let postale zopet te naše ceste in koliko škode, ko ne bo več dohodkov od sadja, ki so včasih znašali lepe svote! Želimo, da bi se o krajni cestni odbor za to zavzel!

Smrtna nesreča rudarja. V četrtek, dne 30. oktobra je podsulo v rudniku v Trbovljah 47letnega rudarja Franca Perše. Revež je kmalu po prenosu v bolnico umrl. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo in dva otroka.

Kateri hočejo v Nemčijo! Vsem, ki želijo delo tu v Nemčiji in me prosijo za pojasnila, sporočam, da ne dobi dela nikdo drug kot sezonski delavec za poletni čas, od spomladi do jeseni vsako leto. Posredovanje dela in nabiranje delavcev imajo pravico le borze dela v Sloveniji, tam se dobijo tudi vsa navodila v tem oziru. Toliko v vednost vsem, ki so mi pisali sem, da ne bo nepotrebnih poštnih stroškov na obeh straneh. Z narodnim pozdravom: Andrej Mir.

Mestno avtopodjetje v Ptuj je pričelo v petek dne 31. oktobra z rednim prevažanjem oseb na Progi Ptuj—Moškajnci—Velika Nedelja—Ormož—Središče in sicer tako, da odhaja avto iz Ptuja ob 10. uri 15 minut, pride v Ormož ob 11. uri 10 minut, v Središče ob 11. uri 40 minut ter odhaja iz Središča ob 11. uri 52 minut in pride v Ptuj ob 13. uri 17 minut. — Na avtoprogi Ptuj—Sv. Barbara—Sv. Andraž—Ptuj je stopil dne 1. novembra novi vozni red in veljavo tako, da odhaja avto iz Ptuja jutraj ob 7. uri 10 minut ter se vrača v Ptuj ob 8. uri 45 minut. Popoldne odhaja avto ob 13. uri 59 minut ter se vrača v Ptuj ob 15. uri 11 minut.

Avtobus Oplotnica. S 1. novembrom smo spremenili vozni red v toliko, da bo odhajal popoldne avtobus iz Oplotnice četrte ure prej kakor do sedaj, torej ob treh.

Hlapec ubil s sekiro dekle. Dne 24. oktobra sta šla hlapec in dekla pri posestniku Alojziju Alegro v Stolovniku pri Rajhenburgu v gozd drva žagat. Med delom je hotel komaj 19letni hlapec dekle Marijo Krošlj zapeljati. Ker ni šlo zlepa, je poskusil s posilstvom, a tudi ta divjaški čin se mu je izjalovil, ker se mu je postavilo junaško dekle z vso silo v bran in mu zagrozilo z ovadbo pri gospodarju. Nečloveški fant je pobil dekleta s peterimi udarci s sekiro na tla in jej razbil lobanjo. Na obupne klice napadene je prihitel na pomoč v bližini zaposleni posestnik iz Armeškega Anton Pavlovič. Našel je žensko v nezvesti in v mlaki krvi, a zločinec se je bil skrtil. Smrtno poškodovano so prepeljali v bolnico v Krško, kjer je umrla. Hlapca so zaprli, a cela okolica je upravičeno razburjena radi divjaškega zločina, kakoršen se še ni zgodil v teh krajih.

Hud potres je obiskal dne 30. oktobra zapadno obal Italije. Nesreča je zahtevala 21 mrtvih, nekaj sto ranjenih in zelo veliko hiš je razdrtih ali pa se

še bodo porušile. Potresna škoda znaša več milijonov.

100letnica užigalice. Še leta 1830 so si pomagali v najbolj imenitnih krčmah tako-le: Natakari je prinesel na mizo škatlo, ki je imela tri predale. V enem predalu je bil kamen kremenec, v drugem jeklena palčica in v tretjem goba. Poleg gobe so še bile slamnate bilke, ali kosi svilenega papirja. S kremenom so udarili po jeklu, iskre so začele skakati in te so ujeli na gobo, ki je pričela tleči. Na tleči gobi so užgali slamo ali papir, ki je gorel s plamenom in na ta način so prižgali tobak in sten svetilk. Predpogoj kresilne naprave je bil, da so bili kremenec, jeklo in goba suhi, ker sicer ni bilo nič z ognjem. Opisane kresilne naprave so se posluževali le bogatini; pri navadnih ljudeh je tlela neprestano na odprtem ognjišču žerjavica in na tej so razpihavalii treske, s katerimi so si pomagali pri pipah in užiganju razsvetljave. Leta 1830 je izumil užigalice na fosfor, žveplo in les visokošolec Madžar Irinyi, ki je študiral na Dunaju pri profesorju Meissnerju kemijo. Ko je pokazal prvič svojo iznajdbo tovarišem in profesorju, so bili vsi uverjeni, da gre za copernijo. Visokošolec Irinyi je prodal iznajdbo tovarnarju Štefanu Römerju na Dunaju za 7000 goldinarjev, kar je bilo za tedajne čase zelo veliko. S tem denarjem se je vrnil Madžar v svojo domovino in nikdar ni več slišal svet o duhovitem in praktičnem iznajditelju užigalice, ki se je razširila z bliskavico po celem svetu.

Žalosten dan za zrakoplovstvo pred 17 leti. Eksplozija angleškega zrakoplova »R 101«, ki se je zgodila letos v mesecu oktobru, spominja na nesrečo, ki je zadela »Zeppelin L. 2« dne 17. oktobra 1913. Že dne 4. avgusta 1908 je zgorel med nevihto v Echterdingen pri Stuttgartu v Nemčiji »Zeppelin« potem, ko je srečno plul navzdol ob reki Reni. »L. 2« je bil zgrajen kot mor nariški zrakoplov, dolg 158 m, v premeru je imel 16.6 m in je vseboval 27 tisoč kubičnih metrov plina. Razrušila ga je eksplozija na letališču v Johannistalu. Vzroka eksplozije niso mogli dognati. Cela posadka je bila ob življenje. Razvojna pot zrakoplovstva je prenapolnjena s smrtnimi človeškimi in ogromnimi materijelnimi žrtvami. Nemčija je zgubila med svetovno vojno 52 zrakoplovov vsled slabega vremena, po nesreči in radi sovražnih napadov.

Hlače z muziko. V Nemčiji so patentirali pred kratkem hlače, takozvane tirolske irhaste hlače na polko, ki ima jo nevidno ušit aparat, ki proizvaja najlepše muzikalične komade za hojo in za ples. Te vrste hlače so ena največjih zabav za nemške hribolazce.

Čebele na gosli. V bližini Budimpešte se je prigodilo. Pred čebelnjak se je prigugalo in prigagalo devet gosli. Čebele so se vznevoljile in razdražile ter v hipu izrojile iz vseh panjev naravnost na goske. V par minutah ni bilo več videti gosli, ampak samo še devet črnih klopčičev. Niti misliti ni bilo, da bi se dale razdražene čebele odpoditi od gosk. Še le z ročnimi brizgalkami

je bilo mogoče razgnati čebelne roje. Radi neštetihih pikov, ki so jih dobile, so gosi poginile.

Ciganski kralj bo preštel svoje podložnike. Deželna vlada na Moravskem je prejela od ciganskega kralja Mihaela II. iz Poljske, ki se piše s pravim imenom Mihael Kriek, prošnjo za šest mesečno bivanje za njega in njegovo spremstvo. Kralj Mihael hoče prešteti svoje podložnike na Čehoslovaškem. Ljudsko štetje hoče opraviti sam. Ciganski kralj priznava v omenjeni prošnji, da hoče imeti popis svojih državljanov radi tega, da jim bo naložil davke, katerih so bili doslej prosti.

65 let rudar. Nedavno je bil odlikovan z redom francoske častne legije rudar Duboisset, ali kakor ga navadno imenujejo, »oče« Duboisset. Odlikovali so ga pa radi rekorda, ki ni samo v Franciji, ampak na vsem svetu edinstven. Duboisset je namreč 65 let delal pod zemljo kot rudar in dela še danes redno dan na dan v rudniku, čeprav je že 77 let star. Malo ljudi njegove starosti je še tako čvrstih kot je on. Ko je bil star komaj 13 let, se je prvič podal v rov v rudniku v Commentryju, kjer je delal potem polnih 33 let. Od tam se je preselil v rudnik v Brassac-Mines. Odkar dela v rudniku, je doživel že mnogo izprememb v rudarstvu, zlasti vedno nove stroje ter izboljšanja razsvetljave in zračenja. Na njem so seveda vidne tudi mnoge praske in brazgotine, ki jih je dobil pri raznih nesrečah. Svojega mesta pa ni nikdar zapustil, čeprav bi ga bil že lahko, ker je na svoj poklic silno ponosen. Na dan svoje slave se je odpehljal v rov na delo tako kakor po navadi druge dni.

Kako si je pomagal stavbenik do dela? V okolici nemškega mesta Weimar je bilo v zadnjem času po požaru uničenih veliko poslopij. V vseh slučajih je bil ugotovljen požig. Slučajno je prišla policija na sled požigalca, ki je po poklicu stavbenik in si je pomagal na ta zločinski način do dela in služka. Cela zadeva je prišla na dan, ker je predbacivala nekega dne v prepiru stavbenikova žena možu požiga in sicer tako glasno, da so slišali očitke tudi sosedi.

Verna letalca. Coste in Bellonte, oba francoska letalca, ki sta prva preletela Atlantsko morje od pariške strani, nista bila takšna, kakor ona prva dva, ki sta pred dvema letoma poskusila polet preko morja, a našla hladni grob v valovih. Zaupala sta tudi v božjo pomoč in varstvo, med tem ko sta pokojna letalca pred poletom javno izpričevala svojo nevero. V St. Pavlu so katoličani vernima letalcema priredili slovesen sprejem. Ob tej priliki sta se javno zahvalila Vsemogočnemu za izkazano pomoč.

Bivši kaznjenec na gledališkem odru. Decembra 1. 1927 je blodilo več raztrganih mož po pragozdu v Braziliji. Bilo je 6 kaznjencev, ki so iskali pot iz pekla, iz francoske kaznilnice v Cayenni v južni Ameriki. Med temi je bil tudi Evgen Dieudonne, ki je bil po nedolžnem obsojen na smrt, češ, da je

bil kolovodja avtomobilske tolovajske bande, ki je strahovala pred 20 leti celi Paris. Na smrt obsojenega so pomilo-stili na dosmrtno ječo v že zgoraj ome-njeni koloniji za francoske kaznjence. Dvakrat se mu je že bil posrečil po-beg, a obakrat je bil prijet in izročen oblasti v Cayenne. Še le tretji pobeg mu je uspel. Francosko časopisje se je zavzelo za usodo Dieudonneja. Fran-coski časnikar Albert Londres je zasta-vil vse moči, da je izposloval njegovo pomiloščenje. Kot pomiloščen se je smel bivši kaznjenec povrniti v domo-vino. Baš kar igrajo na gledališkem odru v pariškem predmestju občo po-zornost vzbujajočo igro, ki slika živ-ljenje v francoski kaznjeniški koloni-ji. Zadnje dejanje vznemirljive igre nosi naslov: »Pobeg.« Na odru je vi-deti južnoameriški pragozd in skozi te-ga se plazijo kaznjenci. Eden od teh je tud' Dieudonne, a ga ne predstavlja kak igralec, ampak on sam. Nekdanji kaznjenec igra vlogo begunca čudovi-to dobro in žanje vsikdar od občinstva najbolj navdušeno priznanje. Zgodovi-na velikomestnih gledališč ne beleži slu-čaja, da bi bil igral kaznjenec svojo la-stno ulogo na odru.

Po radiju pozvan duhovnik. Zani-miv slučaj: Po radiju je bil zadnje dni klican duhovnik prav na morje. Obolel je na smrt mornar. Prejel bi bil rad zadnja tolažila vere, toda kako dobiti duhovnika? Na ladji ga ni bilo. Po ra-dijskem telegramu so obvestili škofa obmorske škofije, ki je takoj poslal du-hovnika na določeno mesto, kjer je že čakal motorni čoln. Duhovnik je pri-šel še pravočasno.

Človek, ki je bil popolnoma podoben angleškemu prestolonasledniku princu Waleškemu. Princu Waleškemu je bil enak Bill Humbert, ki je umrl te dni v Londonu. Humbert je bil sin london-skega trgovca. Razumel je izkoristiti podobnost z angleškim prestolonasled-nikom. Posnemal je princa tudi v vseh malenkostih. Oblačil se je pri istem krojaču kakor princ. Nekoč se je po-mešal Bill pri konjski dirki med ob-činstvo in ga je imelo vse za prestolo-naslednika. Nekega dne se je pokazal Humbert v imenitnem angleškem klu-bu, kjer so ga nagovarjali vsi s »Kra-ljeva visokost«. Bill je prosil enega od gospodov za malenkost 500 angleških funtov, ker je pozabil slučajno denar-nico doma. Anglež je bil ves vzhičen, da je smel postreči priljubljenemu — princu Waleškemu s posojilom. Res-ničnemu princu Waleškemu so uga-jali nastopi in doživljaji njegovega druga Billa.

Sina mehiškega predsednika v sa-mostanski šoli. Sinovi mehiškega predsednika Ortiza Rubija sta prišla v Združene države Severne Amerike in se upisala v benediktinsko šolo Atchi-son, Kansas. Tako so ti možje: Prega-jajo Cerkev, obenem pa pošiljajo mla-dino v cerkvene šole. Sedanji predse-dnik je s tem korakom pokazal, da ne gleda v cerkvi sovražnice svojega na-roda, pa tudi ne izobrazbe in napred-ka. Callesu, njegovemu predniku, to gotovo ne bo prav!

V Združenih ameriških državah tis-kajo dnevno 40.000.000 časopisov in 35 milijonov časopisnih brošur. Za oglase v listih plačajo Amerikanci v naprej na leto 1.000.000.000 dolarjev.

3000 let stare sanjske bukve. Egip-tovski oddelk londonskega muzeja je prejel letos posebno dragoceno darilo: stare egipčanske sanjske bukve. Ta iz-rednost je iz let 1250—1100 pred Kr. r. in vsebuje poročila o 100 sanjah, njih razlago in tolmačenje za bodočnost.

Docent dr. Ivan Matko, specialist za notranje bolezni, se je je preselil: Ma-ribor, Trubarjeva ulica 5, poleg prote-stantovske cerkve. 1341

Niš ni nemogoče na svetu, pravijo ljudje. Mi pa vkljub temu pravimo, da je nemogoče pravilno prati brez mila. Nemogoče je tudi zamenjati priznano terpentinsko milo Gazela s kakim drugim milom.

»Težakovo olje za živino« piše dne 20. ok-tobra F. Št. iz Guštanja firmi dobavitelji: Kakor ste mi že poslali dve kanti »Težakove-ga olja za živino«, prosim, da mi ga še en-krat pošljete, ker so moji prašiči zdravi in debeli. Pošljite mi ga hitro. — Dne 24. okto-bra piše posestnik I. G. iz Okoške vasi pri Oplotnici: »Prosim, pošljite mi po poštmem povzetju eno ročko 5 kg »Težakovega olja za živino«, ker sem bil z zadnjo naročitvijo zelo zadovoljen.« — Iz pripisanih pohvalnic vidi se, kako velike važnosti je »Težakovo olje za živino«, pa se more njegove uporaba samo le najtoplejše priporočati. Dobi se to olje pri firmi M. Težak, Zagreb, Gunduličeva ulica št. 13, po ceni od 125 Din za eno ročko od 5 kg. 1342

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova grenčica prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nezgode, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefove vode, ki je zlasti prikladen za nežno rast ženskega telesa. »Franz Josefova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špe-rijskih trgovinah.

*

Izumi in svarila za bo-dočo vojno.

Težke bombe.

V prilogi angleškega lista »Times« podaje eden od voditeljev angleškega generalnega štaba sledečo sliko sodob-nega zračnega napada:

»Neke noči bo planilo štiri ali pet ti-soč neslišnih, v veliki višini nevidnih letal z brzino 200 do 300 km na uro na naša mesta, ne da bi počakalo na ka-terokoli vojno napoved. Kdo bi se dan-es še zmedel za te srednjeveške uljudnosti?! Vsako letalo bo vrglo vsaj po eno bombo s kakimi 800 kg trinitrotoluola. Sedanji aparati so tako točni, da lahko zadene letalo iz višine 2000 m dimnik poljubne oklopnice (bojne la-dje). Slehera bomba bo lahko uničila najbolj razsežno londonsko četrt.« — To ni nobena domišljija, temveč od-stavek iz poročila omenjenega častni-ka parlamentarnemu zrakoplovnemu odboru.

Bombe s plini in bacili.

Drugi strokovnjak dodaja: »Vpošte-vati moramo tudi plinske strupene bombe ali izstrelke z bacili kuge, ko-lere in sličnih nalezljivih bolezni. Ev-

Krasne kodre

neomejeno trajne pri vlaž-nem zraku ali potenju do-sežejo dame in gospodje brez škarij kodralk s Hela-Kodralom. Tudi najlepši bu-bikopf se polepša s Hela, ker je nepotrebna vsaka on-dulacija. Velik prihranek na času in denarju, pospešuje rast las. Vaša podoba Vas bo iznenadila. Takoj po uporabi obilo ondull-ranih kodrov krasne frizure. Mnogo zahval-nic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 ste-klenic 40 Din. — Dr. Nic. Kemeny, Košice H., poštni predal 12/228, Čehoslovaško. 1294

ropska vojna ministrstva že zdaj po-polnoma obvladajo to tehniko in smo celo zaplenili v Afganistanu v osrednji Aziji slične bombe moskovskega izvo-ra.« Torej bode uničila bodoča vojna pred vsem središče dežele s stolnicami in vseučilišči vred. Podmornice bodo takoj pričele potapljati vse mednarod-ne in sovražne ladje. Države, ki kupu-jejo živila na tujem, bodo po nekoliko mesecih obsojene na lakoto. Nihče ne ve za nobeno sredstvo, kako omiliti grozote zračne vojne.« Njeno proklet-stvo — izvaja vodilni angleški letalec, polkovnik Moore — je v tem, da ni za-ščite pred nenadnim napadom. — Vo-jaški izvedenec »Timesa« meni, da bi v slučaju vojne vojno ministrstvo spo-rilo najbolje, če bi naročilo naglo učin-kujočega strupa, da ga razdeli med prebivalstvo takoj po vojni napovedi. Samo na ta način bi mirne ljudi lahko obvarovalo mučne smrti od strupenih plinov sredi gorečih hiš ...

Nasvet Društvu narodov.

Neki »Timesov« čitatelj je ob tej pri-liki predlagal, naj Društvo narodov zrakoplovstvo in gradnjo novih letal sploh prepove. »Ni dvoma«, tako piše, »da vse ugodnosti zračnega prometa ne odtehtajo niti ene tisočinke nesreč, ki jih bo prinesla bodoča zračna voj-na. Saj bo ponižala vse človeštvo na stopnjo jamskega človeka v prazgodo-vinski dobi. Vsi se bodo morali zariti pod zemljo, da uidejo letalcem. Kakor ne damo otrokom v roke strelnega o-rožja, tako moramo tudi človeštvu od-vzeti letala, če se ni doraslo, da jih lah-ko rabi!« A ta dobro mišljeni nasvet je seveda ostal glas vpijočega v puščavi: kdo bo zaježil tehnični napredek in še posebno vojno tehniko? In vse govo-rice o »poštenih« vojni po pravilih, ki dovoljujejo to, pa prepovedujejo ono, pomenijo zdaj prazne marnje, pravilji-ce za nepopoljšljive sanjače.

Francoski politik o iztreznenju.

Nedavno je nastopil s člankom o bo-doči vojni znani francoski politik Cail laux. »Iztreznimo se!« kliče rojakom, »strojnice, težki topovi, podmornice so zadnjič odločale med svetovno vojno. Če pa bo človeštvo zopet hotelo vojno, bo odločala kemija, plini. V letih 1914 do 1918 so umirali milijoni vojakov po frontah. A v bodoči vojni bo uničeno tudi vse mirno prebivalstvo in ni mo-či, ki bi ga obvarovala pogibelji. Pri strokovnjakih sem opazoval novi stra-šni plin, ki prepoji polt in okuži krvo

tok, ne da bi povzročil katerekoli rane. Žrtev zastrupljenja ničesar ne opazi, a nenadno jo popadejo hudi krči in potem se ji za vselej neozdravljivo omrači um. Ta »nori plin«, glavno bodeče orožje, ni namenjen samo za fronto, temveč velja pred vsem v lastno varnost zazibanemu lahkovernemu zaledju...» Caillaux poziva vse človeštvo in vse vodilne sodobne osebnosti, naj razumejo nevarnost in za vselej prepovejo vojno. »Ni mogoče ustaviti znanstvenega napredka. Tehnika izumi vedno nove in bolj izdatne načine uničevanja. Zdaj ne gre za katero koli zmago, temveč za vesoljno smrt. Če nočemo, da se bo izpremenila zemlja v puščavo, moramo popolnoma ustaviti oboroževanje.«

*

20-letnica.

Te dni je minulo 20 let, ko se je vršil prvi poizkus preleta Atlantskega Oceana. Sreče preleta se je lotila dne 16. oktobra 1910 prvič zračna ladja »Amerika«, ki se je dala krmariti. — Dvignila se je v zrak v Atlantic City, a je morala že po vožnji 1000 milj prekiniti nadaljni polet. Čeravno je bil ta prvi poskus spremljan od neuspeha, je vendar le dokazal praktično možnost poleta iz Nove Fundlandije (otok ob severni Ameriki) na Irsko.

Priliko te 20letnice je porabil poročevalec nekega angleškega lista, da je poiskal edinega Angleža, ki se je peljal z »Ameriko«, da bi poizvedel od njega podrobnosti o poskusu prvega preleta Atlantskega Oceana.

Udeleženec poleta je bil mornariški častnik Murray Simon. Tedaj je bil v službi trgovske mornarice. Njegova ladja je bila zasidrana v luki v Newyoriku, ko je slišal, da rabi zrakoplov »Amerika« mornarskega oficirja. Javil se je in je bil sprejet.

»Nepredvidene okolščine«, je pripovedoval, »so nas ovirale, da bi se bili lotili preleta pred oktobrom. Prvotno bi se naj bil počel dvig v zrak meseca septembra, torej v mesecu, ki je za prelet Atlantika že tudi prepozen. Vodja zrakoplova je bil raziskovalec Walter Wellmann.

Dvignili smo se v Atlantik City v gosti megli; v splošnem pa so bile vremenske prilike zelo ugodne. Celih 24 ur smo leteli dobro naprej in je šlo vse kakor po žnori. Kar naenkrat se je pojavil oster veter, ki je postajal tako močan, da je tiščal zrakoplov dol proti morju. Da bi rešili ladjo ter sebe, smo izmetali gorivo in sploh vse, kar se je dalo količkaj pogrešati. A že drugi dan za tem smo se morali prepričati, da je vožnja naprej brezupna, ker so se naša proračunanja izkazala v praksi neizvedljiva. Tretji dan smo se še zamogli povspeti v višino 1200 m; a izgubljali smo trajno plin, in na večer tretjega dne, ko smo bili prisiljeni radi izgube plina pometati v morje še stroje, da smo vzdržali ladjo v ravnotežju, a kljub tem ukrepom smo se morali odločiti, da zapustimo zrakoplov. Posrečilo se nam je, da smo spustili rešilni čoln v morje. V čolnu smo bili

tako dolgo, dokler nismo zagledali v jutro četrtega dne, da se nam bliža parnik »Trent«. Nažgali smo bakljo, da bi opozorili nase. Parnik nas je rešil. Otel smo celo mačko, katero smo vzeli seboj v zrakoplov, da bi nam prinesla srečo.

Bili smo vsi prepričani, da je naša zračna ladja izgubljena in so jo vetrovi raztrgali ter pometali v morje. Več let za tem smo čitali, da je slišal Savage Landor v gostem pragozdu južne Amerike domačine, ki so mu pripovedovali o čudnem orjaškem ptiču, ki se je podil nad njihovimi naselbinami.

Murray Simon je sklenil svoje poročilo z besedami: »Ta čudna ptica so bili najbrž ostanki naše »Amerike«.

*

Živali kod zdravniki.

Ptiči kot dobrotniki.

V vročih pokrajinah so največ zajedavci glavni povzročitelji raznih živalskih bolezni.

V afriških pustinjah, ob reki Nil in ob drugih vodah vidimo na hrbtih velikih živali večje ali manjše ptiče, ki pobirajo iz kože svojih gostiteljev tam kaj nastanjeni mrčes: uši, bolhe in klope. Med temi ptiči in velikimi afriškimi sesalci obstoja najbolj iskreno prijateljstvo. Ptice je videti na hrbtih povodnih konj, nosorogov, bivolov, kamel, ceber in celo žiraf. Živali, ki se ne poznajo teh tic, se preplašijo, ako se ji spusti tak dobrotnik na hrbet. Kmalu pa uvidijo njih dobrodelnost in jih vzljubijo. Živali mirno pustijo, da jim ptice razkljujejo kožo in požrejo izpod te tankaj naseljeni mrčes. Ako bi ne bilo teh ptic, ali če bi se preselile, bi izbruhnile med živalmi, ki se ne morejo same obraniti zajedalcev, kožne bolezni in bi veliko vrst največjih živali izumrlo.

Kako si preganjajo garje bivoli?

Opazovali so črede bivolov, ki so bili okuženi z garjami. Uboge živali so bile na nekaterih mestih brez dlak, pokrite tvorijo in čisto suhe; iz razjedene kože so štrlele kosti. Od garij napadeni bivoli se ogibljejo zdravih.

Nekoč je čreda garjevih bivolov namah obstala, ko je videla nad seboj v zraku jato ptičev. Bivoli so upali, da se bodo spustile ptice na njihove hrbe in jim olajšale neznosno srbečico, a garij se ptica ne loti.

Po desetih dneh je dosegla čreda jezero, kojega obal je bila zelo blatna. Živali so se zakopale v blato in ostale po cele ure v njem do vratu. Čez tri in pol tedna je začela že poganjati dlaka na garjevih mestih, garje so skoro popolnoma izginile, držale so se le še na vratu.

Nekaj dni za tem so se začeli bivoli z vratom valjati po svojem lastnem blatu, da se je napravila debela skorja, pod katero so poginile zadnje garje in živali so zapustile ozdravljene blatno jezero.

Opica gibbon.

Naravoslovec Jožef Deimont je ujel veliko opico, ki se imenuje gibbon. Ži-

val se je kmalu udomačila. Naravoslovec je opazil na opici ob srednji rebri veliko oteklino, ki živali ni povzročala bolečin, ako je bilo stiskal. Ker je pačil izrastek žival, je gospodar sklenil, da ga odstrani. Omamil je opico, prerezal bulo, v kateri ni bilo gnoja, ampak nekaj v trdo kepo zvitega. Žival si je kmalu opomogla od operacije. Kemična preiskava omenjene kroglice dognala, da je bilo to temeljito zgrizeno mlado listje od drevesa, ki daje dišeče kadilo. Opica je bila nekoč v boju z drugimi tovarišicami obgrizena in naravni nagon jej je pokazal zdravilno listje, katerega uporabljajo tudi ljudje za celjenje rane.

Orang utan.

Baš kar omenjeni naravoslovec je ujel na otoku Borneo veliko opico »orang utan«, ki se je izkazala v ujetništvu kot izboren zdravnik. Ako so se opice v kletki med seboj zgrizle, je igral orang utan ulogo zdravnika. Spravil se je nad ranjene opice, da celo nad mlade medvede, jim izlizzal rane z jezikom in obrisal z mokrim listjem od posebne vrste oreha, čeravno ni znal, da vsebuje baš to perje zdravilno moč. Kako dober zdravnik je bila ta opica, kaže ta le slučaj: Nekega dne je sama zbolela. Žila je bila neredno in vročina je mučila žival. Ko jo je uprašal naravoslovec, kaj je manjka, je odprla usta, a ni bilo nič opaziti. Dobila je juhe, ricinovo olje in kodejin. Drugi dan je sedela opica na solncu in se držala z obema rokama za levo lice. Ko se ji je približal naravoslovec, je zapazil, da si je namazala opica levo stran lica z mokro ilovico, tiščala je še z obema rokama debelo kepo ilovice k sprednji čeljusti in tudi v ustih je imela ilovico. Gledala je žalostno gospodarja, zakrilila z rokami in pri tem jej je padla ilovica s čeljusti. Naravoslovec je opazil, da ima levo lice otečeno. Opica je imela hudo zobno oteklino, a se je pozdravila z mokro ilovico. Tri dni za tem si je izpulila sama zob in ga prinesla pokazat vsa vesela gospodarju.

Opica si je preganjala dolg čas s tem, da je iztikala za boleznimi drugih živali. Spoznala je, da je orang utan brez staršev bolna. Bila je tuberkulozna (jetična). Velika opica je nosila bolnika celi dan okrog kakor mati bolnega otroka. Ko je zapazila, da je dajal naravoslovec oboleli opici trikrat na dan zdravila, je skušala priti do te steklenice. V preveliki skrbi za bolnika je iztaknila nekega dne steklenico s kreolinom. Ker je bila uverjena, da gre za zdravilo, je odprla s silo bolniku usta in mu vlivala ostro razkuževalno sredstvo po grlu. Čez eno uro je bila bolna opica — mrlič.

Ta orang utan je uganil, ako je obolet naravoslovec ali kateri od strežajev. S silo so ga morali odpeljati od bolnika.

*

Policija in zločinci.

Pred nedavnim časom je bilo v Amsterdamu na Nizozemskem vlomljeno pri zlatarju Berkemejerju. Vlomilci so

odnesli ure, verižice in prstane v vrednosti 10.000 goldinarjev in zginili brez sledi. Zlatar je bil zavarovan za škodo. Zavarovalnica je obljubila za izsleditev zločincev nekaj tisoč goldinarjev.

Ne dolgo za tem je izšla v amsterdamskih listih novica: »Neumornemu delu policije se je posrečilo, odkriti vlom pri zlatanju Berkemejerju in vrniti vso ugrabljeno zlatnino. Kot zločinec je bil prijet neki Oton Hahn, ki je doma iz mesta Dortmund in ima na vesti že celo vrsto najbolj drznih vlovov.«

Med tem se je pa izkazalo, da bo ostala kazen aretiranemu Otonu Hahn že radi tega prihranjena, ker ga sploh ni in torej tudi ni mogel imeti opravka z vlomom pri Berkemejerju.

V resnici pa je prišlo do vrnitve plena čisto na drug način.

Amsterdamska policija je prejela lepega dne dopis brez podpisa, ki jo je pozival, naj stopi v stik z zaupnikom onega moža, ki je bil izvršil vlom pri Berkemejerju. Kot kraj sestanka je bila določena znana amsterdamska restavracija. Eden od policijskih uradnikov se je podal na označeno mesto, in pri obedu mu je razložil zgoraj omenjeni zaupnik ta le načrt: Celi plen vloma bo vrnjen nepoškodovan policiji proti obljubi, da oblast ne bo zločina dalje zasledovala in da prejme oni, ki bo izročil zlatnino, od zavarovalne družbe razpisano nagrado. Amsterdamska policija je sprejela ta predlog in je stavila še samo ta pogoj, naj se pusti zaupnik vlomilca radi »dobrega imena« policije zapreti za par dni. V zaporu bodo z njim lepo postopali in mu dobro stregli. Opisani dogovor sta izpolnili obe stranki. Policija je prejela celi plen, vlomilca tolpa nagrado zavarovalnice, zlatar svoje blago in prebivalci mesta Amsterdam pomirjenje, da je njihova policija »na višku«.

*

Molitve po maši z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja.

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Zvesti Rudolphi ni slutil, da je bil v tistem času, ko je plezal po strmih stenah, tvegajoč svoje življenje, da prinese poročilo grofu Tatenbahu, vsak poskus rešitve prepozen. Grofica Zrinjska tudi ni mogla več pomagati, ampak je bila sama najbolj potrebna pomoči.

General Spankau je namreč naglo prodiral proti gradu Čakovcu. Posebnega odpora nikjer ni bilo, le pred Frankopanovim gradom Brod na Hrvaškem so se postavili uporniki v bran. Cesarske čete so zavzele grad, upornike pa so do zadnjega potolkli.

Z velikim krikom in hruščem so pridrveli podivjani vojaki generala Spankau v grad Čakovec. Kar jim je prišlo pod roke, so uničili ali opustošili. Prevrgli so vse, iskajoč dragocenosti. Če so iskali zaman, so v jezi razbili dragocene šrambe, da je bilo po sobah videti, kakor da bi tukaj najhujši potres vršil svoje razdejanje. Ko-

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Kolje za sadna drevesa in vsake vrste rezan les prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Uspešno zdravilo zoper svinjsko rdečico. Neugodno jesensko vreme ravno sedaj povzroča pri svinjah rdečico, ki že ponekod hudo razsaja. Že večkrat sem zoper rdečico z zelo dobrim uspehom uporabljala sledeči recept z mrzlo vodo, ki ga z mirno vestjo priporočam: Ko zapaziš, da svinja nima več teka, kakor prej, se pokopava ali semtertje počasi stopica ter posluša, ji ščetine stojijo nekoliko pokonci in je rep stegnen, je to znak, da ima svinja mrzlico. Takoj vzemi škaaf mrzle vode ter polji svinjo od glave do repa, da kar teče od nje; potem vzami kos stare vreče ali hodne cunje ter jo drgni tako dolgo, da je suha; dobro je, da jo odeneš, ko si jo odrgnil. To ponavljaš vsako uro vsaj 12krat. Tudi ponoči ne smeš prenehati, žrtvuj spanje, ne bo ti žal. To poskušnjo sem delala sama večkrat in se mi je vsakokrat dobro obnesla. Govorila sem o tem receptu tudi z zelo večjim živinozdravnikom, ki mi je recept potrdil. Pravil mi je pri tem tale slučaj: Ubogi ženi zbolil prašič. Seveda ni mogla klicati zdravnika, ker ga ni mogla plačati. Vsak čas je pričakovala, da ji žival pogine. Pa ji šine v glavo, prinese škaaf mrzle vode in prašička polije. Že pri drugem polivanju zapazi, da prašič postaja dokaj živahnejši, z veseljem nadaljuje polivanje ter si tako reši živalico. — Gospodinja blizu Maribora.

Kedaj se škropi z »garkon«-om? Na mnoga vprašanja, kedaj se naj škropi drevje z »garkon«-om, odgovarjamo, da je najboljši in najuspešnejši čas ravno v jeseni in do meseca marca, dok-

46

likor je bilo služinčadi v gradu, so jo trpinčili, dokler ni pobegnila in vzela s seboj le to, kar je imela na sebi.

Grofica Zrinjska je živela v svoji sobi. Pričakovala je dan za dnevom, da se vrne Rudolphi in ji poroča o usodi grofa Tatenbaha. Že prej je bolehal, od dneva do dneva naraščajoča negotovost pa jo je še bolj potrla, posebno, ko je zvedela, da so pridržali njenega soproga in brata na Dunaju.

Slonela je blede v svojem naslonjaču, pri njej je bila starikava ženska, ki ji je stregla.

Brezobzirno je stopil kmalu po svojem prihodu general Spankau v njeno sobo, ne da bi je sploh pozdravil. Smatral jo je za veleizdajalko in je temu primerno z njo postopal.

Osorno ji je naznanil, da jo mora na cesarjevo povelje od tukaj odvesti, zato naj se pripravi za potovanje. Ni pomagala nobena prošnja, ni zaleglo sklicevanje na njeno bolezen.

»Imejte vendar usmiljenje z žensko, ki je soproga hrvatskega bana Zrinjskega, katerega praded si je stekel toliko zaslug za cesarsko hišo.«

»Ha, ha,« se je zakrohotal general, »ta ženska se sklicuje na pradeda. Da, vaši pradedi so res bili vneti za vladarja, vi pa ste vsi skupaj

To sukno more biti

samo od trdke Stermecki, ker se ne da trgati!

Naročite takoj nove vzorce! Cene nizke! Zaloga ogromna! Trgovski dom Stermecki, Celje st. 24

Cenik in vzorci zastoj! 1004/3

ler so škodljivci v prezimovanju. Vsa različna golazen prezimuje večinoma na drevju, oziroma v skorji. Ako se pa drevo škropi z »garkon«-om in deblo namaže z »garkon«-ovo raztopino, so uničeni škodljivci ter ima pomladno, oziroma poletno škropljenje le še uničevati ono golazen, ki se je od sosednih vrtov naselila. Jesensko škropljenje je še posebno važno in uspešno proti sočni uši (kaparju), ker jo v tem času, to je do začetka marca ne ščitijo kapice.

Špitalič. Premovanje goveje živine. V našem oddaljenem in hribovitem kotu se je zopet vršil kmečki živinorejski praznik. Gosp. urednik, Vi zmajate z glavo, ker mislite, da malo slišite od nas, da tudi nič ne skrbimo za napredek. Pa temu ni tako. Čujte torej! Že nekaj let imamo živinorejsko društvo, odhiramo plemensko živino po lepih oblikah in tudi po mlečnosti, torej pristna, zakonita selekcija. Dobrim kravam smo užgali številke v rog, jih zmerili in vpisali v rodovnik. Imamo prvovrstnega plemenskega bika. Zarod teh zopet odhiramo in dobro krmimo, damo tudi priliko gibanja na prostem, strigamo in krtačimo, začenjamo gnojiti travnike in tudi že pridelujemo več pese, detelje in tudi poskušamo z zasejanjem umetnih travnikov. Pa tudi umetna gnojila nam niso neznana in jih po možnosti cvenka kupujemo. Vse to se pa vrača na boljši živini. Ako bi bili Vi dne 22. septembra v Špitaliču in če se kaj spoz-

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

naše pri živini, bi se tudi Vi veselili. Naše društvo je po sreskem načelstvu prosilo kr. bansko upravo, da nam naj letos omogoči premovanje rodovniške živine. Uslišani smo bili s 5000 Din. Prispevali pa so še okrajni kmetijski odbor 2000 Din, občina Tolstivrh 400 Din, Loče 200 Din, Žiče 200 Din in kmečka posojilnica Konjice 200 Din, naš rojak gospod banski inšpektor Zidanšek in referent gosp. Zupan 100 Din. Vodstvo društva je izdalo za vsako prignano žival rodovniški izpisek, to je dokaz potomstva in lastnosti, posebno že doganana nekajletna mlečnost. Na Kovačovem travniku so nekateri naši pridni člani napravili lepe ograje, kakoršne marsikatero sejmišče nima, postavili lepo okinčano tribuno z vihrajočimi državnimi zastavami in lepim poravnanim napisom. Ob 9. uri je bilo prigon končan in se je zastavilo 98 glav (1 bik, 7 bikcev, 56 krav in 34 telic). To živino so ocenjevali gg. inž. Kropivšek, inž. Oblak, referent Zupanc, veterinar Uršič in banski kmetijski svetnik Zupan Košir. Imeli so težko delo, saj je bilo le 7 komadov z najmanjšo oceno 22 točk. Ne omenjam, kdo je prejel prve nagrade, saj vsi kažejo najboljšo voljo za dvig naše dobre in skromne živine in tudi vsi zaslužijo zahvalo. To nam je tudi povedal gospod okrajni glavar Trstenjak in nas v lepih besedah bodril k vztrajanju in napredovanju. Gospod referent Zupanc nam je v poljudnih besedah objasnjeval nadaljne naloge dela v zadružnem smislu. Počastil je pijonirja tuk. zboljšanja govedoreje gospoda Jurija Zidanška, kateri že desetletja redi prvovrstne plemenjake in je tudi sam vzor živinorejca. Priznanje sta izrekla tudi gg. inž. Kropivšek in Oblak. Zahvalo vsem darovateljem pa je izrekel gospod načelnik Karl Zidanšek. Da pa je ta prireditev tako lepo in gladko iztekla tudi glede potrebnih pisarij, to je vodstvo matične knjige in rodovniških in mlečno kontrolnih izkazov se imamo pa zahvaliti nesebičnemu delovanju gospoda šolskega upravitelja Berceta in kontrolnemu asistentu Tone Zidanšku. Končali smo z zadovoljnostjo naroda in z željo komisije, naj bi živinca tudi zanaprej redno toliko negovanja in krmljenja bila deležna, kakor zadnja dva meseca pred premovanjem. — Zdaj Vas pa lepo pozdravlja Vaš poročevalec —u—.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Kmetško-nadaljevalna šola. Sredi novembra se odpre tukaj kmetško-nadaljevalna šola, namenjena odraslim kmetiskim fantom in mladim samostojnim gospodarjem. Udeleženci se bodo seznanjali z najvažnejšimi predmeti kmetijskih panog. Pouk je brezplačen in se bo vršil vsak

četrtak po šest ur. Tečaj bo trajal do aprila 1931. Poleti pa se bodo prirejali poučni izleti na vzorna gospodarstva z vožnjo po železnici. Po obisku dobe udeleženci spričevala, ki jim bodo nudila marsikako ugodnost. Gospodarji naj pošljejo v ta tečaj, ki bo prirejen s podporo banske uprave, v obilnem številu sive, oziroma pridejo tudi sami, da bodo deležni temeljitejšje splošne in poklicne izobrazbe, ki je podlaga gospodarskemu napredku. Prijave sprejema do dne 10. novembra Mat. Tomažej, učitelj pri Sv. Tomažu. Isti daje tudi vsa potrebna pojasnila.

*

Pojasnila o trošarini na vino in vinski mošt.

Dravska finančna direkcija v Ljubljani je Kmetijski družbi v Ljubljani poslala pojasnila glede na trošarino na vinski mošt in vino. O teh pojasnilih so tudi bili obveščeni oddelki finančne kontrole. V naslednjem obveščamo naše čitatelje o važnejših točkah teh pojasnil.

Vinski mošt in trošarina.

V smislu člena 103 točka 2 trošarinskega pravilnika se vinski mošt ne posmatra za vino in ni zavezan plačevanju trošarine, dokler ne mine vrenje, najdalje pa do 20. novembra. Da postane vinski mošt v smislu sedaj veljavnih predpisov vino in s tem predmet državne trošarine, je odvisno tedaj od dvoje dejstev in sicer: prvič od kemičnega procesa končanega vrenja in drugič od časovne omejitve do 20. novembra vsakega leta.

Če je končano vrenje, postane vinski mošt vino in s tem predmet državne trošarine tudi pred 20. novembrom, po 20. novembru pa sploh ni več vinskega mošta v smislu trošarinskih predpisov ne glede na to, ali je vrenje minulo ali ne.

Vinski mošt je oproščen samo državne trošarine, ne pa tudi banovinske in občinske trošarine, ker imajo po členu 75 trošarinskega zakona banovine in po členu 79 omenjenega zakona (Službeni list št. 25, 1930) občine pravico

nalagati trošarino na predmete, potrošene na njihovem ozemlju, in vinski mošt, dasi ni predmet državne trošarine, pri tem ni izuzet.

Te pravice se je poslužila tudi banska uprava dravske banovine ter določila v § 32 uredbe o banovinskih davščinah (Uradni list št. 50-249 l. 1930) trošarino na vinski mošt v izmeri 60 para od litra, istotako pobira tudi večina občin z odobrenjem omenjene banske uprave trošarino na vinski mošt.

Višino banovinske trošarine, kakor tudi, na katere predmete se sme nalagati, dovoljuje minister za finance po soglasnosti s predsednikom ministrskega sveta, isto glede občinske trošarine pa dovoljuje pristojni bani (člena 75 in 79 trošarinskega zakona).

Prevoz vinskega mošta.

V smislu točke 12 člena 103 trošarinskega pravilnika (Službene novine br. 167 LXIII od 25. 7. 1930) je stavljen pod kontrolo tudi transport vinskega mošta. Vsako količino na 25 litrov vinskega mošta mora spremljati izkaznica, ki jo izda finančna kontrola, odnosno, če oddelka finančne kontrole ni v bližini vinogradnikovega stanova, lišča, pristojni občinski urad. — Vinogradnik, ki odvaja vinski mošt, mora torej pred oddajo mošta svojemu pristojnemu oddelku finančne kontrole, eventualno občinskemu uradu, oddajo pismeno ali ustmeno prijaviti in se mu izroči nato izkaznica, ki jo preda vozniku, odnosno priklopi tovornemu listu, če se transportira vinski mošt po železnici. Za pravilni prevoz vinskega mošta jamči pošiljatelj, to je vinogradnik in če mošt ne prispe v namembni kraj v isti količini, plača pošiljatelj trošarino za manjak nad 1½% po odbitku 10% kot izguba pri vrenju.

Ta določba, da jamči pošiljatelj za blago, dokler ne prispe blago v namembni kraj, je sicer glede trošarinskih predmetov splošna, je pa za vinogradnika dejansko eventualno usodnega pomena zlasti v slučaju, če bi oddal vinski mošt osebi, ki mu je navedla

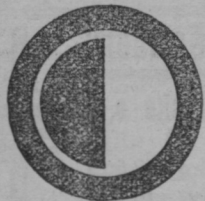
Vsak mesec Din 13-

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zim
mo izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezek

po Din 13-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 3

veleizdajalci. Za vas ni usmiljenja. Spravite hitro najnujnejše stvari skupaj, potem pa hajdi v Gradec, da bote delali družbo vašemu oboževanemu Tatenbahu, seveda ne tako kakor v gradu Račje.

Surovo se je zakrohotal ter dal zastražiti grofico. Drugo jutro so jo naložili na voz ter ji dali s seboj komaj eno obleko in štiri srajce. Nekdaj tako ponosna in bogata grofica je zapustila svoj grad kakor kakšna beračica.

V dveh dneh so dospeli v Gradec, dalje niso mogli potovati vsled boleznih nesrečne grofice. O tem so poročali cesarju, ki je dovolil, da je ostala v zaporu na Schlossbergu ter ni bila odpeljana v Linc, kakor je bilo prvotno nameravano.

Uboga grofica pač ni slutila, ko je bila o priiliki poklonitve deželnihi stanov v Gradcu, da se bo v to mesto vrnila v čisto drugem položaju, kakor je bila takrat, ko ga je zapustila.

XXVI.

Bridki trenutki.

Moči, moči mi daj, moj Bog!
Tak krepke kakor zid gorá,
Da, če se ruši svet okrog,
Propast me najde še možá.
Jenko.

Plemenite in velike duše kažejo svojo lepoto najbolj v nesreči. Takrat se pokaže njih vera v vse vladujočo previdnost v vsej svoji velikosti. Takrat snujejo načrte ter razvijajo živahno in vztrajno delavnost. Žrtev obupa je le tisti, ki nima vere.

Taka plemenita in velika duša je bila Ana Terezija Tatenbah. Ni obupala, marveč se je trudila ter se potegovala za rešitev svojega soproga, ki tolike ljubezni ni zaslužil. Celo leto je preteklo, da je zaman čakala na osvoboditev svojega soproga. Od njega pa ni bilo nobene vesti. Od tistega časa, ko je prišel Rudolfi do grofa Tatenbaha, so ga tako strogo stražili, da je bil vsak stik z zunanjim svetom izključen.

Grof Tatenbah je težko nosil breme usode. Kako lepo mu je že sijala zvezda upanja, ko mu je mestni sodnik obljubil, da njegov zapor ne bo trajal dolgo. Srce se mu je širilo veselja, če je pomislil, da pride dan, ko zapusti te temne, neprijetne prostore. O, kako srečen bo pohitel domov, kako veselo bo svidenje s soprogo ter ljubim sinčkom! Vedel je, kaj je soproga zanj storila, da bi ga rešila. Hvaležen ji hoče biti, večno hvaležen. In zopet bo svoboden! Kaj pa potem, ali še bo smel hoditi po tisti poti kakor prej?

fingirano ime in se prejemnika vinskega mošta pozneje ne bi moglo ugotoviti, ker bi moral plačati prodajalec vinskega mošta, torej vinogradnik v tem slučaju trošarino za oddani mošt po odbitku 10% za vrenje in 1½% za transportni izgubek, torej zatrošariniti vinski mošt kot vino in to celo tudi vinski mošt pred končanim vrenjem in pred 20. novembrom. Ker je ta določba za vinogradnike zelo dalekosežnega pomena, smo opozorili na njo po fin. kontroli vinogradnike in tudi župane v vinorodnih krajih, da bodo postopali vinogradniki pri oddaji vinskega mošta s primerno previdnostjo, se prepričali o identiteti kupca in da bodo vsako oddajo vinskega mošta pravilno prijavili. Samo na ta način je namreč mogoče, da se izognejo vinogradniki eventuelnim zelo neprijetnim posledicam, ker bi morali plačati eventuelno na kazni in trošarinah več, kakor so prejeli za blago. Čim pa prejme prejemnik vino ali vinski mošt, čigar oddaja je bila v redu prijavljena in se tudi ujemata oddana količina s prejeto količino, je razrešen vinogradnik vsake nadaljnje obveznosti glede trošarine.

*

Vprašanja in odgovori.

M. U. v V. Sl. G.

Vprašanje: V predzadnji številki »Slovenskega Gospodarja« sem čital, da je zastrupljena pšenica najboljše sredstvo za uničenje podgan in miši. Prosim, sporočite mi, kje se ta strup kupi in kako se potem pšenico zastrupi?

Odgovor: Zastrupljeno pšenico dobite edinole pri »Kemijskem laboratoriju za industrijo, kmetijstvo in trgovino« v Mariboru, Trg svobode 3. Vi sami pa zastrupljavati pšenice ne morete in tudi ne smete, ker nimate zato potrebne izobrazbe in kot tak ne dobite zato potrebnega dovoljenja. Izdelava tega sredstva ni tako enostavna, in zato je potrebno kemično znanje in ob-

lastveno dovoljenje za nabavo strupa. Ta mišji strup se izdeluje in prodaja v gori imenovanem zavodu in sicer v oblastveno predpisanih, hermetično za prtihih dozah (škatlicah) in je cena za 1 škatlico 10 Din. Ta strup nasujete po špranjah in luknjah, kjer se nahajajo ponajveč podgane in miši. Po uporabi tega strupa ne boste za par dni imeli nobene podgane, oziroma miši pri hiši. Perutnini je ta strup neškodljiv.

Fl. V. v T. Prekm.

Vprašanje: Po naši občini se pobira banovinska davščina na šmarnico. Je-li so podvržene temu davku vse vrste samorodnic ali ne? V naši občini se pobira davek samo od zelene šmarnice, za druge vrste samorodnic pa pravijo, da so davka proste.

Odgovor: Vse vrste samorodnic, ki rastejo v vinogradih in na brajdačih okoli hrama, so podvržene davku. Pobiranje davka se ne izvaja le še pri šmarnici, ki raste okoli hiš in pri izabeli ne. Zakon za pobiranje šmarnice je vendar bil že leta 1921 meseca decembra izdan in člen 23 tega zakona pravi tako-le: »Zaradi vzdrževanja naših vin na dostojni višini, ki je neizogibno potrebno, da se ojači izvoz vin, se prepoveduje tako po državnih in po zasebnih trtnicah, kakor tudi po vinogradih razmnoževanje in sajenje onih hibridov (samorodnic) med ameriško in evropsko trto, ki rode neposredno brez cepljenja«. Ta zakon je pa bil nekoliko nejasen in ker se je različno tolmačil, se je leta 1923-24 izdal dodatno k temu zakonu pravilnik. Člen 51 tega pravilnika pravi: Samorodnice saditi, je prepovedano. Člen 52 pa pravi: Kdor bo sadi samorodnice, bo kaznovan po srbskem zakonu. Najmanjša kazen za ta prestop je ta, da se takemu posestniku uniči, oziroma sežge trta samorodnice. Člen 53 pa pravi: Manjkajoče trte se ne smejo izpopolniti s šmarnico. Ta zakon je torej že pravzaprav deveto leto v veljavi. Priznati pa moramo, da se ta zakon ni strogo izvajal bodisi od vinogradni-

kov, bodisi od nadzorovalne oblasti. Sedaj pa je stvar popolnoma resna. — Oblastva so z vso resnostjo na delu, da uničijo šmarnico. Veliko je še danes ljudi, ki ne verujejo, da je uživanje šmarnice škodljivo. V vseh krajih, koder raste šmarnica, so ljudje po njenem uživanju naravnost podivjali. Citajte dnevno časopisje in zvedeli boste dan za dnevom uboje, umore, katere je povzročila šmarnica. To se pa ne dogaja samo pri nas, temveč v vseh krajih, kjer raste šmarnica. Tako opazujejo na Francoskem učenjaki in prišli so do ugotovitve, da so norišnice v krajih, kjer raste šmarnica, za 300% bolj polne, kakor pa v krajih, kjer ne raste ta strup. Francoski kemičarji so potom natančne preiskave dognali, da je v ukusu šmarnice, ko vino povre, eden, dosedaj še nepoznani strup, ki vpliva uničujoče na možgane in na srce. Pa ne samo, da je šmarnica škodljiva človeškemu zdravju, šmarnica je nam škodljiva tudi v gospodarskem oziru. Naš izvoz vina je padel ponajveč radi šmarnice. Še vedno pa je mnogo ljudi, kateri mislijo, da je uničevanje šmarnice nespametno in da je šmarnica radi lahkote pridobivanja velika dobrota vinogradnika.

*

Cene in sejmska poročila.

Na mariborski trg v petek dne 31. oktobra so pripeljali špeharji na 68 vozeh 159 komadov zaklanih svinj, kmetje 23 voz krompirja, 2 čebule, 17 zelja, 2 sena, 3 otave in 2 slame. Svinjsko meso je bilo po 15—27, špeh 17—20, krompir 0.75—1.50, čebula 2.50, zelje 0.75—1, seno 70—85, otava 75—85, slama 65—70. Pšenica 2.25—2.50, ječmen 1.50—1.75, oves 1.25—1.50, kuruza 2, ajda 1.25—1.50, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, fižol 3—3.50. Kokoš 30—45, piščanci 30—90, raca 30—40, gos 60—80, puran 60—85, divji zajec 30—38. Surovi kostanji 2—2.50, pečeni 6. Česen 18, kisló zelje 4, kislá repa 2, gobe 1—2. Jabolka 3—6, hruška 8—12, suhe slive 10—12, grozdje 6—12. Mleko 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 48, jajca 1.25—1.75, med 15—18.

Mariborsko sejmsko poročilo. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne

Sedaj je videl, kam pelje ta pot, ki je spravila njegovo življenje v največjo nevarnost.

Toda če obrne zaveznikom hrbet, kaj poreče Ana Katarina Zrinjska? Obljubila mu je ljubezen. Tudi sam čuti, da se mu je ljubezen do ponosne in lepe grofice ukoreninila globoko v srcu. Ali se bo mogel ustavljati tem skušnjavam?

Tako je premišljeval grof Tatenbah v tihih urah, ki so mu bile od dneva do dneva daljše, ker ni hotela priti zaželjena rešitev. Da ga ne pustijo na svobodo, se mu je zdelo vedno bolj sumljivo. Najbrž so njegovi sovražniki prinesli novo in težje obremenilno gradivo. Ali je potem še sploh misliti na ugodno sodbo?

In kako bi se glasila ta sodba?

Mestni sodnik mu je namignil, da je že visel nad njim krvnikov meč. O, grozno, umreti tako mlad! Zapustiti svet, ko imaš dovolj sredstev, da lahko uživaš življenje!

Ne, ne, to ni mogoče! Toda kako se rešiti, ko ne smeš z nobenim občeati, nikomur nič sporočiti, pri nikomer iskati pomoči? Na oni dve pismi, ki jih je prejel Rudolfi, ni nobenega odziva, nobene pomoči.

Torej kako naj se reši?

Slišal je včasih, da si je ta ali oni pomagal s tem, da se je delal umobolnega. Zakaj se ne bi tudi on poslužil te zvijače?

Kar je sklenil, je tudi storil. Prej je bil vedno nemiren, neprestano je jadikoval ter prosil pojasnila, ali se bo njegova zadeva kmalu in ugodno končala. Sedaj pa je postal navidezno miren in hladen, gledal je topo pred se, in na vprašanje ni dal nobenega odgovora. Jedi se skoro ni dotaknil, marveč je dajal znamenja, naj ga krmijo, kakor se to godi pri dojenčkih.

Izpočetka grajski stražmojster Jurij Vamprecht temu ni pripisoval nobenega pomena, češ, to je posledica dolgotrajne ječe, ali pa je samo kljubovanje. To obnašanje je trajalo teden dni. Vamprecht je še čakal teden dni. Ko pa grof Tatenbah tudi po preteku 14 dni ni odnehal od tega čudnega obnašanja, je grajski stražmojster to sporočil grajskemu stotniku grofu Filipu Brennerju.

»To je zvijača,« se je ta razhudil, ker je dobro poznal grofa Tatenbaha, »nas ne bo varal. Zasluženi kazni ne uide, za to bom že jaz poskrbel.«

Rekši da Juriju Vamprehtu strogo naročilo, naj skrbno pazi na jetnika ter mu natančno poroča o njegovem vedenju.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5

28. oktobra 1930: debeli voli 1 kg žive teže 8—9 Din, poldebili voli 6.25—8 Din, plemenski voli 6—6.50, biki za klanje 7—8, klavne krave debele 6.50—7, plemenske krave 5—5.50, krave klobasarice 3—4.50, molzne krave 6.25—6.50, breje krave 6.50—6.75, mlada živina 8—10, teleta 12 Din. Prodalo se je 265 kom.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso od 18 do 20 Din 1 kg, meso od bikov, krav, telic od 14 do 16 Din, telečje meso od 18 do 35 Din, svinjsko meso od 15 do 27 Din.

Opozorilo, da prodaja radi prezidave zimsko blago za lastno in vse drugo za znižano ceno Antoh Macun, Maribor, Gosposka ulica 10. 1266

Gospodarji, gospodinje, pozor! Kakor vsako leto, tako si morate tudi letos nabaviti topla oblačila. Da pa dobite po znižani ceni, se oglasite v trgovini **Mira Ponič, Maribor, Veštrinska ulica 9** (preje pri zadruzi). — Tam dobite dobro kmečka blago, kakor: vseh vrst šofe, močno hlačevino, različno platno, blago za ženske plašče in obleke, močne parhante in flanele, štrikane robce (freče), moške, ženske in otročje jopice, najnovejše svilene robce, posteljne odeje, koce. — Nadalje dobite najmočnejše podplate, nepremočljivo usnje in prima boks, kakor tudi špecerijsko blago in umetna gnojila. 1320

NAŠA DRUŠTVA

Zgornja Polskava. Naše delavno izobraževalno društvo »Skalak« priredi v nedeljo dne 9. novembra ob treh popoldan v Društvenem domu pri Rečniku lepo ljudsko igro »Mlinar in njegova hči«.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Naša dekliška Marijina družba si je omislila novo zastavo, delo č. šolskih sester v Mariboru. Na praznik varstva Marije Device dne 9. novembra bo slovesno blagoslovljena. Popoldne bo lepa rimska igra v treh dejanjih »Najdena hči«. Marijine hčere in drugi Marijini častilci sosednjih župnij, pridite na to lepo slavnost!

Poljčano. V nedeljo dne 9. novembra v pripori teharsko Prosvetno društvo ob 3. uri popoldne v dvorani gospe Šumer vojno dramo v treh dejanjih »Stilmondski župan«. Prijatelji lepe igre najuljudneje vabljeni!

Polzela. Odbor za zgradbo Društvenega doma na Polzeli sklicuje v smislu društvenih pravil Prosvetnega društva za dne 16. novem-

bra po prvi sv. maši v prostorih g. Cizeja sestanek vseh, ki se zanimajo ali hočejo sodelovati v odboru, kakor tudi drugih prijateljev stavbe Društvenega doma na Polzeli. Na dnev nem redu je poročilo, volitev odbora in razgovor o nadaljnjem delu. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, vabimo tem potom prav vse, da se tega sestanka gotovo udeleže. Bog živil! — Odbor.

Št. Ilj pri Velenju. Prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 9. novembra ob treh popoldne v Društvenem domu gledališko igro »Sinovo maščevanje«. Na sporedu je tudi petje in poučno predavanje.

DOPISE

Razvanje pri Mariboru. Zadnji nalivi so napravili občini veliko nepotrebnih izdatkov. Na par krajih so hudoourniki iz Pohorja odtrgali kar cele kose ceste ter poplivali niive in travnike. — Leve Slavko, gostilničar in trzovec, renovira in povečuje svojo hišo. — V hiši g. Černe Franca pa je prevzel trgovino z mešanim blagom g. Šara Arnold.

Št. Peter pri Mariboru. Mnogo škode je napravilo zadnje deževje na cestah, tako da so nekatere občinske ceste postale nesposobne za vozovni promet. Tudi z delom smo precej zastali ter še dokaj poljskih pridelkov ni pospravljenih. — Sadna kupčija je nekoliko ponehala. Je manj popraševanja po sadju kakor doslej. Jabolk poznih sort še imamo obilo in upamo, da bo še dovolj kupcev. — Ker je delo malo ponehalo in imamo zato več časa, smo že pričeli se ženiti. Prvi je dal korajžo Ferlinec Anton, ki si je zbral za družico življenja Valenta Marijo. Oba sta pridna rokodelca. Da bi le bila srečna in zadovoljna v zakonskem stanu! — Kmetijsko-nadaljevalna šola se vrši tudi tekočo zimo. Priporočljivo in koristno bi bilo, če bi naši kmetijski očetje poslali svoje sinove v to šolo. Ravnotako potrebna pa je kmetijsko-nadaljevalna šola tudi za viničarske sinove. Vsak je svoje sreče kovač. Fantje, to velja tudi za vas! Kajti koliko boste znali, toliko boste tudi veljali!

Družinsko pratio za leto 1931 s podobo Sv. družine že dobite vsepovsod. Segajte pridno po njej, ker je res nekaj praktičnega. 1350

Remšnik. Cerkvenokonkurenčni odbor razpisuje ta le dela: na cerkvi in nadarbinskih poslopih: za kleparje, zidarje, tesarje in mizarje. Naj se vsak interesent osebno ali pisмено informira, kaj se bo vse popravilo oziroma naredilo in to do 20. novembra. Konkurenčni odbor bo oddal delo onemu, ki bo stavil najugodnejše pogoje.

Pernice nad Muto. Oktober, eden najlepših mesecev, navadno topel in suh, je letos muhast in navihan, kakor so bili minuli meseci letošnji, njegovi bratci. Višek muhavosti je pokazal koncem pretečenega tedna, ko nam je po večdnevni nalivih nasul v noči od sobote na nedeljo mnogo snega. V Pernicah bi se morala obhajati v nedeljo dne 23. oktobra Simonova nedelja, god farnih patronov sv. Simona in Jude. A bilo je mendar prvič, odkar obstoja tukaj župnija, da na Simonovo nedeljo niti maše ni bilo. Gaziti je bilo treba cell sneg, mestoma meter debelo, čez cesto so ležala podrti drevesa, moral si po četr uri motoviliti okrog ležečega drevesa, da si prišel dalje, ne kaj korakov, zopet isti prizor. Sredi planine nam je zmanjkalo sape, odpovedale so noge, dobra hiša Perhtoldova nas je sprejela, da smo se posušili. Znale so Pernice s svojim lepim razgledom, a danes je pogled vse prej nego vesel, kamor se oko ozre, povsod vse belo. Velika je denarna stiska, velike so javne dajatve, navrh kmet niti pridelkov, ki so zrastle, ne more spraviti pod streho.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Splavarsko-flosarsko nedeljo bomo obhajali po stari častitljivi navadi kot zahvalni praznik slovesno dne 16. novembra, ob 10. uri dopoldne z običajno službo božjo, pri kateri nastopi več župnikov, da povečajo tako to cerkveno svečanost.

Selnica ob Dravi. Sosednim in vsem daljnim župnijam, iz katerih prihajajo verniki k nam obhajati bratovsko nedeljo, naznanjamo, da se bo ta nedelja obhajala prvo nedeljo po Spominu vernih duš, to je dne 9. novembra.

Ribnica na Pohorju. Z letino smo še precej zadovoljni. Vreme v pomladi ni zabranjevalo mnogo vsejati o pravem času. Ob košnji sena in otave smo bili obdarovani s tako lepimi in precej stanovitnimi dnevi, da se je spravila krma prav izborna pod streho kakor redkokečaj. Sena je dovolj, z otavo pa smo bolj pičili. Od pridelkov z njiv pa se je rž, koruza, zlasti pa krompir vrlo obnesel, slabše smo uspeli z ovsem in graham ponekod. Tudi sadje ni prida obrodilo. Zlasti hruške so malokateremu kmetu napolnile kakšen sod. Izrednost je pokazalo letošnje poletje pri nas s tem, da so potekali dnevi dokaj mirno brez srditih

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz misijonov »Mladostni navihane« postane redovnik in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Tisti čas je živel v Gradcu zdravnik Dr. Eisenschmidt, ki je slovel kot eden najboljših zdravnikov. Imel je veliko skušenj, radi tega ga tudi ni mogel lahko kdo prevariti. Med drugimi posli je tudi opravljal službo zdravnika jetnikov na Schlossbergu. Grofa Tatenbaha je poznal že od prej in je imel tudi sedaj priliko ga opazovati. Sumil je, da se grof Tatenbah bržkone le samo hlina, postopati pa je moral previdno, da reši nalogo, katero mu je poverila preiskovalna komisija.

Ponudila se mu je za to prav kmalu ugodna prilika.

Pred nekaj dnevi so privedli grofico Ano Katarino Zrinjsko v zapore na Schlossbergu.

Dr. Eisenschmidt je dobro znal za razmerje med grofom Tatenbahom in grofico Zrinjsko ter je tudi vedel, da je bila ona, ki je vplivala na omahljivega grofa, da je vstopil v zvezo z zarotniki.

Bilo je nekega popoldne. Jetničar Vamprecht nagloma odpre vrata celice grofa Tatenbaha, v celico vstopi Dr. Eisenschmidt.

Jetnik je sedel pri mizi ter gledal topo pred se, blebetajoč kakor otrok. Ni se zmenil ne za jetničarja in ne za zdravnika, s katerim se je

prej vedno rad razgovarjal. Zdravnik mu je pravil to in ono, grof Tatenbah pa se je delal, kakor da bi ničesar ne razumel.

Nato se postavi Dr. Eisenschmidt pred grofa, ga ostro pogleda ter pravi:

»Grof Tatenbah, najnovejše vam še moram povedati, predno odidem, gotovo vas bo zanimalo.«

Ta še vedno gleda v zid, kakor da bi ne bilo nikogar tukaj in bi ničesar ne slišal.

Dr. Eisenschmidtovim očem ni ostalo prikrito, kako je grof Tatenbah napel vse moči, da ne izda svoje radovednosti. Zato nagloma reče:

»Pred nekaj dnevi so privedli iz Čakovca grofico Zrinjsko sem v zapore, ne daleč od vas ima svojo celico.«

Dr. Eisenschmidt je s posebnim povdarkom izgovoril te besede ter pri tem ni obrnil od grofa Tatenbaha svojih oči.

Trenutek je Tatenbah še bil miren. Naenkrat pa skoči pokonci ter se začne tresti na celem telesu. Nato pade na stol nazaj, si zakrije z rokami obraz ter zakriči z boleznim glasom:

»O, ti moj angel, grofica Zrinjska, tudi ti si zaprta! Sedaj je vse zgubljeno.«

In začel je bridko ihteti ter na glas jokati.

gromov, treskov in nalivov. Hvaležni smo Bogu, da je čuval naša polja ter dal vzrasti vsakdanjega kruha. Pač pa se nam zima prav oblastno in vse prerano vsiljuje. Prvi sneg že v pričetku oktobra nam je bil kar najmanjše dobrodošel gost. Drugi snežni obisk dne 25. p. m. pa je že bolj odločno klical: V gozd po drva in steljo, kdor še ni preskrbljen! — Pa tudi brez težkih nezgod nismo prošli. Ponesrečilo se je letos ljudi, kakor še ne pomnimo. Najhujše je zadelo dobrega, zavednega in v obče spoštovanega posestnika ter bivšega modrega župana za Orlico g. R. Sgerma. Ploh mu je zdrobil v gozdu nogo. Muke, ki jih prenaša trpin vsled izgubljene noge, naj lajša krščanskemu možu, dobremu očetu in pravičnemu gospodarju globoko sočutje vseh naših občanov. Zelo težko je padla na naša srca tudi nenađna premestitev, v dno src priljubljenega č. g. kaplana Mihaela Barbič v Dravograd. Dne 1. septembra nas je zapustil po skoro deseterih letih bivanja med nami. Kakor bi odhajal dobri oče, je privabljal ljubezen in hvaležnost mladim in starim iz src številne solze v oči.

Sele pri Slovenjgradcu. Dne 22. oktobra smo pokopali tukaj blago krščansko mater Elizabeto Kotnik, gospodinjno spoštovane Pokeržnikove hiše na Selah. Na sedmini sta nabrala cerkveni ključar selski g. Franc Kotnik ter cerkveni ključar in župan iz Razbora g. Ivan Knez 160 Din za mariborsko bogoslovje. Vsem darovalcem Bog povrni! Žalujemo Pokeržnikovim pa iskreno sožalje ob prebriski izgubi!

Sv. Ana v Slov. gor. Kmet Franc Žugman na Velki je postavil na svojem prijaznem posestvu lep nov poljski križ v zahvalo, da je prišel zdrav in srečen iz vojne domov, kjer je bil štiri leta, a niti ranjen ni bil. Križ je bil v nedeljo dne 19. oktobra slovesno blagoslovljen. Obenem se je vsa družina slovesno posvetila presv. Srcu Jezusovemu. Gostje so se pri večerji spominjali tudi misijonov, ker je bila ta dan misijonska nedelja in sa darovali za uboge zamožke 125 Din kot botrinski dar. — Tudi pri posvetitvi na Rojsovem domu v sredo dne 22. oktobra se je pobiralo za zamožke in so gostje darovali 145 Din. Ker je bilo na misijonsko nedeljo tudi v cerkvi darovanje za misijone, se je odposlalo kot misijonski dar župnijske 677 Din. Naj božji Zveličar na priprošnje zamožkov vsem dobrotnikom stoterno poplača! — V ponedeljek dne 27. oktobra je bila poročena z Janezom Bračko Genovefa Leopold iz Žic, ki je bila družbenica Marijina in veliko let zvesta in prav dobra cerkvena pevka. Družbenice-tovarišice so jo v beli obleki in z družbeno zastavo pozdravile in spremljale v cerkev! Bog daj mladima zakonskima obilno sreče in svoj svet blagoslov!

Sv. Jurij v Slov. gor. Dne 23. oktobra je preminula blaga mamica, dobra sosedka in dobrotnica revežev, Frančiška Polanec-Partičeva v Jurjevem dolu. Proti večeru je, sprevidena s sv. zakramenti, po dolgi mučni boleznir mirno zaspala v Gospodu. Na dan pogreba v soboto pa je lil dež kakor iz vedra, a kljub temu se je vil dolg sprevod od hiše žalosti, spremljajoč ljubljeno, nepozabno rajno na zadnji poti. Da jim je bila rajnica zares ljuba in draga, je pričala tudi naslednja zbirka: Nabralo se je za mariborsko bogoslovje 660 Din in za afrikanske misijone 100 Din. Darovalcem naj dobri Bog stotero povrne! Zapuška štiri žalujoče hčerke in moža. Spavaj v miru, sladka mamica!

Strigovec. V Strigovcu v župniji št. IIj v Slov. gor. je umrla 48letna Katarina Breg, ki zapuška sedem nepreskrbljenih otrok. Svetila jej večna luč, žalujemo preostalim naše sožalje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Po dolgoletnem bolehanju je v Pleterjah umrla kmetica Neža Pintar, stara 51 let. Bolehala je že od svojega 18. leta, pa z velikim potrpljenjem nosila ta svoj križ; pač ga je dostikrat nosila

kazat in si šla zanj moči ali rešitve prosit k nebeški Materi: dvakrat je bila v Marijinem Celju, dostikrat na Brezju, v Zagorju in drugod. Naj si zdaj odpočije pri Njej in Bogu, pa prosí za preostale!

Stavešinci. V Stavešincih, župniji Sv. Peter v Gornji Radgoni, je umrl bivši kmet Franc Kaučič v 75. letu svoje starosti. Imenovan je bil skoz in skoz veren katoliški mož ter daleč na okoli znan kot vzoren gospodar in že od začetka naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Kako je bil priljubljen, je pričal njegov pogreb. Na sedmini so se gostje spomnili nove bogoslovnice ter za isto nabrali 150 Din, za kar najlepša hvala, dobremu možu pa večni mir! Ostalim naše odkrito sožalje!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Nekaj izrednega je, koliko se je pri nas že letos storilo na prenovitvi božjih znamenj. Bilo je prenovljenih več križev, dve vaški kapeli, potem v bratonško kapelo je bil nameščen nov mali zvon. Postavljena pa sta bila še dva nova križa. Prvega je dala postaviti v Savskem vrhu vrta Majcenova rodbina, drugega pa savski župan g. Potočnik ob veliki cesti, ki vodi iz Ptuja v Ljufomer. Ta zadnji je bil blagoslovljen v nedeljo dne 19. oktobra. Postavljen je res na lepem in primernem prostoru, da bi si boljšega želeli ne mogli. Tu bo lahko marsikoga spominjal, da se je na križu izvršilo naše odrešenje, da moramo križ ljubiti in se ga oklepati, če hočemo biti Kristusovi učenci, hoditi tudi po križevi poti. Bog bodi bogat plačnik vsem tistim, ki se ne ustrašijo v teh težkih časih žrtvovati kaj za čast božjo! — Na Potočnikovem domu se je pri bogati večerji potom prostovoljnih darov in licitacije nabralo 242 Din za Društveni dom. Bog povrni vsem darovalcem! Ta lepí vzgled pa naj vname še druge k posnemanju, ker je še na Društvenem domu precej dolga!

Lahonci. Smrt, ta grozna sila, je zopet posegla s svojo koščeno roko med že zelo redke vrste naših vrlih mož in ustavila življenje trpečega srca. V sredo dne 29. oktobra zvečer je izdihnil svojo blago dušo, previden s sv. zakramenti za umirajoče, g. Jakob Kosi, posestnik in kolarski mojster v Lahoncih pri Sv. Tomažu pri Ormožu. V starosti 53 let je po daljšem bolehanju končala njegova zemeljska pot. Pokojni g. Jakob Kosi je bil vzoren in značajan mož krščanskega prepričanja, katerega ni nikdar zatajil. Svoj čas je bil tudi dolgoletni župan občine Lahonci. Neštetim siromakom je njegova dobrotna roka obrisala solze trpljenja in jim olajšala težki položaj. V svojih mladih letih je prepotoval mnogo sveta in si nabral dragocenih izkušenj. Tudi je bil izobražen mož, ki je mnogo čital. »Slovenskemu Gospodarju« je bil dolgoletni naročnik in zvesti čitatelj. Vsi, ki so vrlega moža poznali, lahko z žalostjo zakličejo: »Le škoda moža!« In to tembolj, ker so v sedanjem času taki možje, žal, zelo redki. Pokojni zapuška žalujočo soprogo, hčerko in tri sinove, s katerimi žalujejo številni sorodniki, prijatelji in znanci. Pisatelj teh skromnih in pomankljivih vrstic pa izreka v svojem in v imenu »Slovenskega Gospodarja« težko prizadeji rodbini Kosijevi svoje srčno sožalje!

Središče ob Dravi. Na Vseh svetih popoldne je umrl tukajšnji trški župan gospod Franc Lukačič. Bil je mož dela. 12 let je vodil posle obširne občine, pa v vseh teh 12 letih ni zamudil niti enega uradnega dneva, čeprav je imel doma večje gospodarstvo. V zadnjih mesecih težke bolezni je še hodil v občinski urad, še zadnji teden je na domu uradoval in komaj par dni pred smrtjo je odločil občinske posle. Njegovi železni vztrajnosti in delavnosti se ni mogel načuditi, kdor ga je poznal. Bil je tudi blaga duša, vedno pripravljen vsakomur vstreti. Možu, ki se je toliko žrtvoval za blagor bližnjega, hvaležen trajen spomin in pokoj njegovi duši! — V Obrežu pri Središču, v zavodu č. šolskih sester, se otvorí gospodinjstvo-nadaljevalna šola v ponedeljek dne 10. novembra ob 8. uri. Voditeljica je

Pomlajenje v 24 urah

je dosegla glasom zahvale gošpa dr. A. iz Prage: »Od Vas prejetih (ali poslanih) 10 lončkov Eros Crème sem morala prepustiti svojim znancom. Moj obraz je živa reklama za Vašo Crème, ker sem kljub svojim 49 letom čedna in mladostna«. Eros Crème odstrani hitro in sigurno sojedce (ali ogrce) izpuščaje, gube jetrne pege, nosno rdečico, žolte in rujave pege ter solnčne pege.

Garancija: Denar se vrne ako je Crème brezuspešna. — Cena Din 12.—, 3 lončki Din 25.—, 6 lončkov Din 40.—, Dr. Nic Kemény, Rožice C, Postfach 12/E 29, Čehoslovaški. 1294

letos tukaj nastavljen č. s. Vitoslava Hanželič. Sprejetih je 24 gojenk, ki bodo imele pouk v dveh skupinah po 12 deklet, vsaka skupina po dva dni v tednu. Šola se zaključí koncem marca prihodnjega leta. — V Društvenem domu v Središču bo v nedeljo dne 9. novembra ob 7. uri zvečer predavanje s skiopričnimi slikami o Koroški.

Ormož. Zadnje zgodovinsko poročilo danes nadaljujemo. Še drugi žalostni časi so obiskovali naše prednike. V letih 1680 do 1683 je bila v naših krajih strašna bolezen, takoimenovana velika kuga. Kako hudo je moralo takrat biti, spoznamo iz tega, da je v celem Litmerku ostal menda samo en človek, vse drugo je žalostno pomrlo. Tudi iz tistih časov imamo verske spomenike ohranjene, čeprav ne pri cerkvi. Vsakdo pozna Marijino znamenje na trgu pred sodnijsko hišo. To je kužno znamenje, ki so ga dali leta 1680 postaviti mestni očetje vsled obljube, če Bog po Marijini priprošnji reši mesto strašne nesreče. Ko so Kruci leta 1704 v mestu gospodarili, so se znesli tudi nad tem znamenjem in ga prevrnili. Toda mestni očetje so ga dali zopet popraviti. Tudi v spodnjem in zgornjem predmestu je bil postavljen po en kamenit križ kot kužno znamenje, eden pri grajski pristavi, drugi tam, kjer stoji sedaj kapelica pri kletarski gostilni. Ker je začelo znamenje pri marofu razpadati in se ni mesto več brigalo za popravilo (rado se zgodi, da po prestani nevarnosti pozabimo na tistega, ki nas je rešil), je tedanji župnik Jurij Wagner z darovi dobrih faranov dal postaviti sedanje zidano znamenje, ki mu delajo družino visoki topoli in v zadnjem času še sodarske doge. Kdaj je bila postavljena kapelica poleg kletarske gostilne, ni nikjer zapisano. Mogoče bi kdo od starejših ljudi znal kaj povedati. Vi pa, ki to berete, mislim seveda na naše farane, izrežite si to poročilo in ga shranite, da boste znali drugim kaj povedati. In spomnite se tudi, da niso današnji časi najslabši, in da iz vseh zagat in nesreč in nadlog izpelje živa, trdna vera in zaupanje v božjo Previdnost. In še to: ako so naši predniki postavili tako veliko in lepo cerkev za božjo čast in da bi svoje duše zveličali, smo mi dolžni to ohranjevati in polepševati, četudi bi nas stalo kakšno žrtev.

Tepanje pri Konjicah. Starodavno posestvo Prosenak Miroslava je prešlo v roke Lamut Franca. — Tretjo trgovino je otvorila v dobri nadi trgovka Angela Hlebec. — Prostovoljno gasilno društvo je priredilo v prid društva vinsko trgatve, katere se je udeležilo mnogo prijateljev društva od blazu in daleč. — Skoraj neprestano deževno vreme meseca oktobra je povzročilo marsikomu, zlasti starejšim osebam, bolehanje vsled prehlada. — Poročena je bila Solarjeva Trezika, pridna kmetka hči. Bog daj srečo in zdravje!

Polzela. Po dolgem času smo vendar prišli v vprašanju stavbe Društvenega doma korak naprej. Kupljeno je zemljišče za stavbo ob glavni cesti blizu cerkve, gotovo na eni najlepših točk, ki jih je bilo mogoče dobiti. Tako ho mladina končno prišla do lastnih prostorov za svoje delovanje. Čeravno je do tega še daleč, vendar z združenimi močmi celokupne krščanske misleče javnosti na Polzeli pa

prav lahko dosežemo ta cilj. To je častna dolžnost nas vseh. Očividno je, da nam manjka primerne dvorane za razna zborovanja in za kmetijsko-gospodarske tečaje ter razne večje prireditve Prosvetnega in Gasilnega društva. Da se temu nedostatku odpomore, je vodstvo prevzelo za današnje gospodarske razmere ne lahko nalogo, ki bo brezdvomno zahtevala veliko dela in žrtev.

Konjice. V nedeljo dne 9. novembra se ponovi popoldne po večernicah v Katoliškem društvenem domu v Konjicah ljudska igra: »Miklova Zala«. Vabimo vse bližnje in daljne prijatelje, da se taiste številno udeležijo. Bog živi! — Odbor.

Šmartno ob Paki. Utonil je v Paki dne 26. oktobra Anton Šarner, posestniški sin iz Rečice. Bil je božjasten in večkrat ga je vrglo. Šel je preteklo nedeljo popoldan ob Paki na vzgor. Nenadoma ga je vrgla bolezen in skotalila v močno naraslo reko. Ljudje so takoj opazili nesrečo in hiteli ponesrečencu na pomoč. Nekaj časa ga je bilo še videti na površju, a deroča voda ga je potegnila v globino, kjer je utonil.

Studenice pri Poljčanah. Umrli je dne 11. oktobra blaga deklica Zofka Vacac, učenka 2. razreda štirirazredne osnovne šole v Studenicah. Pred poldrugim letom je bila operirana na vratu. Operacija ni imela uspeha. Svoje trpljenje in muke, ko je tako težko dihala, je prenašala udana v voljo božjo. Šolo pa je vse eno obiskovala in še kako rada je vedno šla! Vse je kazalo, da se bliža konec. Ko je videla solze v očeh domačih, jih je milo tolažila: »Ne jokajte!« Gospod pater Sigismund ji prinese sv. obhajilo, ki si ga je želela. Ne dolgo potem se preseli v večnost, v zbor nebeških krilatcev. Ob njeni smrti sta bila navzoča g. okrajni zdravnik in g. šolski upravitelj. V pondeljek na dan njenega pogreba je lilo kakor iz škafe. Kljub slabemu vremenu je prihitela vsa šolska mladina s svojim učiteljstvom, da spremlja ljubljeno Zofko na njeni zadnji poti. V drobnih ročicah je prinesla deca najlepšega jesenskega cvetja kot zadnji pogovor.

Viničar z letnimi spričevall, pošten in zanesljiv, se išče s takojšnjim nastopom za viničarsko posestvo na Štajerskem. Dobi stanovanje, kurivo, njive in 300 Din mesečne plače. Dopisi pod »Stalno mesto« na upravo lista, ali osebno pri Alojz Čebular, Lemberg, Kostivnica - Podplat. 1356

Lepa ženska topla zimska obleka z jopo se proda. Ob bregu 23, Maribor. 1351

Sprejemem majerja z več delavnimi močmi. Jarenina št. 39. 1352

Dekla se sprejme, se lahko uči tudi kuhati. Župnišče Črešnjevce, Slov. Bistrica. 1351

Zahvala. Stavbeniku g. Franju Vrabl v Mariboru, Radvanjska cesta 20, se zahvaljujem za njegovo nesebično in solidno izpeljavo gradnje moje nove hiše v Pekrah št. 13 ter ga kot strokovnjaka in zavednega slovenskega podjetnika toplo priporočam! Pekredne 3. novembra 1930. Peter Zorko, gostilničar. 1353

zdrav dragi součenki. Rakev je zdrknila v tesen domek, na rakev se je vsulo obilno šopkov pisanega cvetja. Med ihtenjem moli prisotni vlč. g. pater za rajno. Še nebo plače za mladim življenjem. Vlč. g. patru. cenjenemu učiteljstvu, šolski mladini, sovrstnikom ter sploh vsem najlepša hvala za vse izraze sočutja, za vse poklonjeno cvetje, ki ga je Zofka v življenju tako ljubila in za udeležbo pri pogrebu! Ti pa draga, nepozabna Zofka, snivaj sladko in na svidenje nad zvezdami!

Gotovlje. (Zahvalna.) Kakor ima vsak okraj svoje delegate, zastopnike, tako je poslala naša letošnja žetev svoje predstavnike v cerkev, da, odkod je prišel blagoslov, tje naj gre tudi zahvala. Vse, kar nam je Bog podelil, naj spominja na njegovo radodarno roko. Glavni oltar okrašen s sadjem, jabolki, hruškami, na svečah po tri pšenični klasje in viseči grozdek. Okoli tabernakelja vinska trta z velikimi grozdi in šopki pšeničnih klasov. Marijin oltar: od spodaj ogromna buča okoli 50 kg, okrog manjše različnih vrst in barv, naokoli vsakovrstno žito v snopkih, zeljnata glava, pesa, repa, korenje, krompir, solnčnice in še razni drugi poljski pridelki. Na postranskih oltarjih vse, kar nam da vrt: karfijol, murke, ohrovt, čebula, salata, petržilj, zelerija, por, česenj, redkev, paprika, hren. V sredi cerkve visi lesteneč ovit s stročjim fižolom do vrha, v sredi buča, namesto sveč pa koruzni storži, dol pa naokoli viseči fižolni stročki. Na drugo od velike bandere se vije zeleni hmelj, od svečnikov križevga pota visita po dva ručiča storžeka turšca. Na malih oltarčkih, kar ponuja hosta: pod smrekicami v mahu gobe, okoli na pisanih krožnikih: kostanj, orehi, lešniki, češplje in med mahom se smejoči zajčki za otroke. To vse pri polni električni razsvetljavi — to je naša zahvalna nedelja in to smo poklonili Kristusu Kralju in hvaležno zapeli: Tebe Boga hvalimo!

Pišeca. Žalostno so zaplakali zvonovi dne 13. oktobra in naznanili, da je umrl blag in priljubljen mladenič Janez Černelč, cerkovnik pri podružnici sv. Križa. Dvodnevna težka in mučna bolezen ga je iztrgala iz družbe njegove nad 80 let stare mamice. Uboga mati je mislila, da ji bo njene trudne oči zatisnil njen ljubljeni sin, pa je morala isto njemu storiti. Rajni Janez je bil dober v vsakem oziru. Posebno je ljubil svoje starše in jim bil zvesta opora. Ravno zato, ker je tako zvesto izpolnjeval četrto božjo zapoved, ga Bog gotovo ni zapustil, čeprav ni mogel končno prejeti sv. obhajila, ker je takoj v začetku izgubil zavest. Morda zato, da ne bi videl solz žalostne

matere. Rajni Janez je bil član Apostolstva fantov in vsako prvo nedeljo je prejemal sv. zakramente. Deloval je tudi pri našem izobraževalnem društvu in nastopal kot izvrsten igralec. Dasi je bil že bolj v letih, ga ni nihče slišal kleti ali grdo govoriti, čeprav je videl dosti sveta in v vojnem času veliko prestal, zlasti večletno ujetništvo. Pač pa je zelo rad prepeval lepe narodne pesmi, posebno one: »Pridi Gorenjc, z mrzle planine.« Rajnemu Janezu želimo, da se veseli pri ljubem Bogu, njegovi mamici pa obilo tolažbe od Vsemogočnega! — Isti dan je bil tudi pokopan zvest čitatelj »Gospodarja« Janez Kostevc, star 73 let. Zapušča žalujočo ženo iste starosti, dve pridni hčerki in dva sina, trgovska pomočnika v Ormožu in na Vrhniki. — Naše Prosv. društvo je priredilo letos dve igra »Nežla z Bleda« in »Deseti brat«. Za krasno igro »Deseti brat« gre največja zasluga našim dijakom, zlasti gg. Petančič in Podvinski. — Apostolstvo mož in fantov zelo lepo napreduje v naši župniji. Krasno je videti, in kar solze nam privabi, ko jih gledamo vsako prvo nedeljo, te naše dobre moše in fante pri obhajilni mizi. Daj Bog, da bi jim še drugi sledili, da bi bila to zares velika armada Kristusova, katera bo delala ugled našim Pišecam!

Dobova. Po hudih nalivih in deževnih dnevih je zopet posijalo ljubo solnce. Že smo si mislili, da bomo imeli o Vseh svetih sneg, da niti svojih ranjkah ne bomo mogli obiskati na pokopališču, pa se je vreme vendarle obrnilo. S podvojeno brzino so ljudje ozaljšali grobove. Reči pa moramo, da malokje tako zaljšajo pokopališče, kakor ravno v naši fari. Za to gre vsa čast našim ženam in dekletom, ki naravnost umetniško krasijo grobove. Če ni dovolj svežih cvetlic, pa napravijo suhih in sicer tako umetniško, da ne dobite boljših v nobeni trgovini. Eden nedostatek je, ki bi se moral odpraviti in to je, da se nekateri preveč razgovarjajo med seboj in da vrata kora niso med službo božjo zaprte. Pri službi božji naj bodo vsi v cerkvi, ne pa skriti na stopniščih pod korom. — Versko življenje v naši fari se lepo razvija. Le poglejte ob nedeljah pri deseti sv. maši, kako je naša velika farna cerkev skoro nabito polna, pa tudi med pridigo.

Galicija. Ker je bilo dne 26. oktobra slabo vreme, se vrši zahvalna nedelja v cerkvi sv. Kunigunde na gori pri Galiciji prihodnjo nedeljo dne 9. novembra. Sv. opravilo bo ob 10. uri. Turisti in romarji imajo lep razgled čez savinjski svet, druge hribe sneg beli, a pri nas ga vendar ni!

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjava, da bova staroznana modno in manufakturno trgovino **Ihl & Kūhar** sedaj pod imenom

Kūhar & Hrovat

dalje vodila. Priporočava Vam, da si za jesensko in zimsko sezijo ogledate in primerjate v kvaliteti in ceni našo bogato zalogo, kakor blago za dame in gospode, žamete, svile, pralno blago, belo blago za spodnjo posteljno in namizno perilo. Perilo za gospode in delavce, trikotaže, nogavice, kratke in dolge, kravate, predpasniki, flanel in posteljne odeje, telovniki za dame, gospode in otroke, perje in puh, vse od priproste do najfinejše kvalitete. Zagotavljava Vam dobro blago, solidne cene, priporočava se za obilen obisk ter beleživa z velespoštovanjem 1348

Kūhar in Hrovat

modna in manufakturna trgovina

Maribor - Aleksandrova 9 - Prešernova 2

Vaše prihranke naložite popolnoma varno pri
KREKOVI POSOJILNICI * Meljska c. 10, Maribor

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Redni davek se vlagateljem ne odtegne.

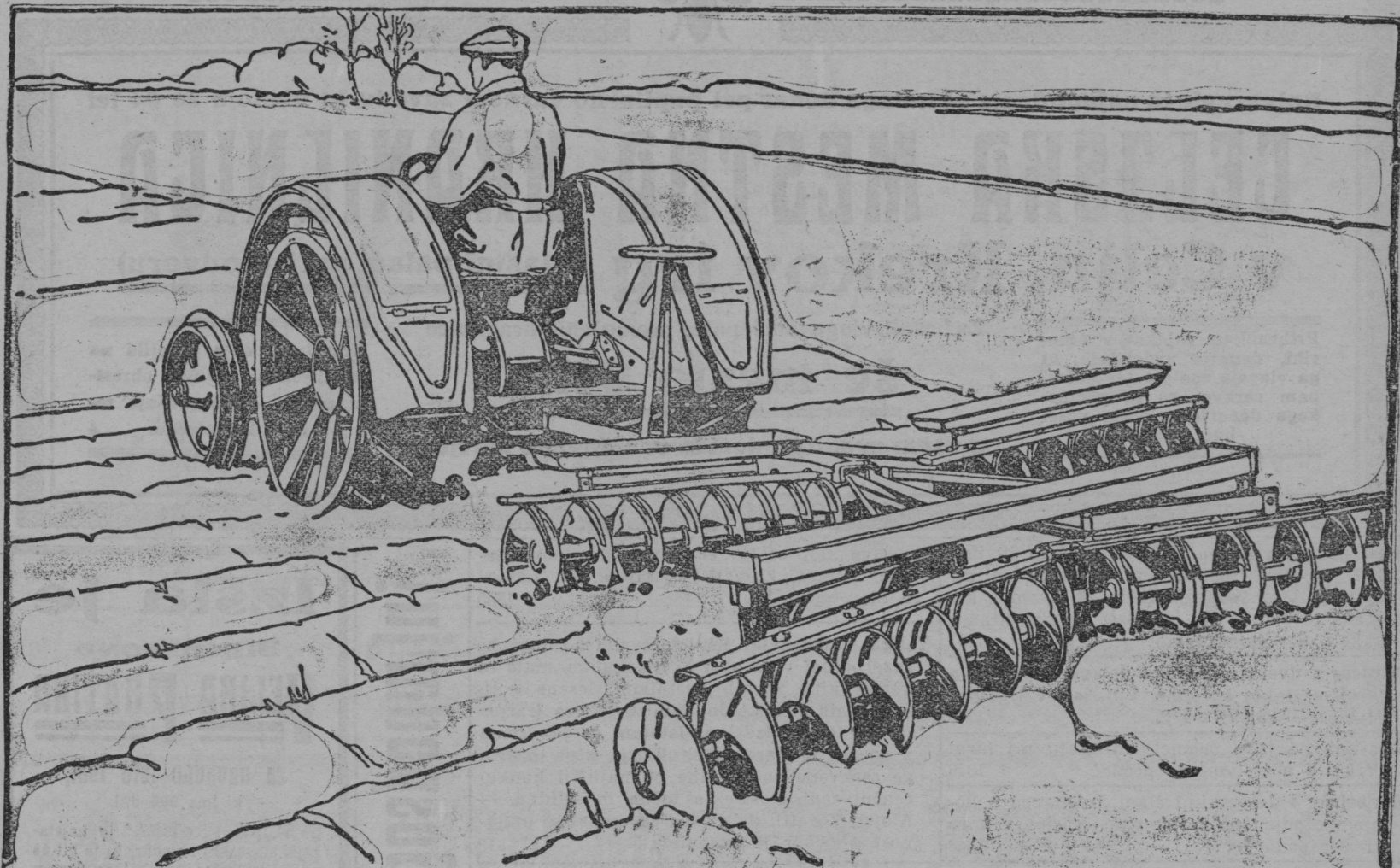
65

Obresti: Za vloge: nevezane 6—7%, vezane 7½—8%.

Cek. zav. v Ljubljani rač. št. 14349.

Posojila po 9—10%.

Nalagajte po položnicah!

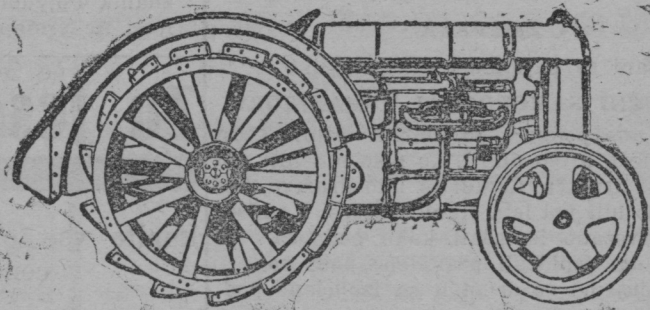
Od oranja do žetve!

Pravi pomočnik kmetovalcu

Znižanje obratnih stroškov je podlaga za povzdigo kmetovalstva. Samo potom motorizirane obdelave zemlje se zamore povečati dobiček ob istočasnem znižanju obratnih stroškov.

Pri vsakovrstnem obdelovanju zemlje zamorete uporabiti Fordson traktor. Pravočasna obdelava prinese mnogo prednosti in prihranka časa, kar zamorete doseči ekonomično in brez truda pri uporabi Fordson traktorja.

Fordson traktor je poceni v nabavi, poceni v obratu, poceni v vzdrževanju, siguran v obratu in iz najboljšega materiala. Mnogim desetisočem kmetovalcev na celem svetu je bilo pomagano z novim Fordson traktorjem.

Nove cene Fordsona!

Fordson traktor z blatniki . . Din. 48.000.—

Fordson traktor brez blatnikov „ 46.600.—

Gornje cene se razumejo za plačilo v gotovini, izprememba istih brez prednaznanila pridržana, franko vsakega zastopnika v Jugoslaviji.

Zahtevajte od najbližjega Ford zastopnika proračun rentabilnosti, čudili se boste prednosti uporabe Fordson traktorja.

LINCOLN

Fordson

FORD MOTOR COMPANY

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo središča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Peči za žagovino najboljšega sistema in najbolj trpežne izdeluje in razpošilja na poskušnjo brez vsakega rizika za stranko, ker plača tovarnino tja in nazaj trdka Rihard Jakelj, Slovenjgradec. 1137

Viničar z dvema ali tremi delavci brez malih otrok se takoj sprejme. Vprašati v trgovini Maribor, Grajski trg 2. 1349

Gostilna na jako prometnem kraju pri farni cerkvi s posestvom se prodaja. 1340

Majerja z 4 delavskimi člani, in hlapca h konjem oženjenega sprejememo. Naslov v upravi »Gospodarja«. 1343

Za zimo izgotovljene obleke, zimske suknje, moške, ženske plašče, čevlje, gamaše in vse potrebščine dobite najugodnejše v trgovinah Senčar, Ljutomer. 1347

Zadružna Samopomoč v Mariboru, Miklošičeva ulica 2.

ZAHVALA.

Podpisani se najtopleje zahvaljujemo

ZADRUŽNI SAMOPOMOČI V MARIBORU

za izplačane podpore po umrlih članih Zadr. samopomoči, ki so umrli, ko niso bili niti pol leta člani društva. Četudi ni bilo društvo, ker rajni niso bili pol leta člani društva, v smislu pravil zavezano izplačati kako podporo, se nam vendar izplačali prav lepe podpore.

Zahvaljujemo se društvu za izplačane podpore ter isto najtopleje priporočamo kmečkemu ljudstvu. 1346

Hrastnik Simon in Elizabeta Jr., Pobrežje.
Brenčič Antonija Jr., Nova vas pri Ptuj.
Kaschan Josipina Jr., Maribor.

Posestvo 31% oralov se prodaja. Kje, pove Samec Tomaž, Zamarkova 11, p. Sv. Lenart v Slov. goricah. 1335

Velika razprodaja. Radi prevelike zaloge se razprodaja: vseh vrst okvirje, slike, male in velike kipe raznih svetnikov, lesene poljske, male stenske in namizne križe (razpela) domačega izdelka. Istotam se prevzema v popravilo stare slike, okvirje, kipe in druge cerkvene potrebščine po najnižji konkurenčni ceni. Postrežba točna in solidna. — Alojzij Zoratti, delavnica za cerkveno umetnost, Maribor, Stolna ulica 5. 1318

Duhovnik kupi hišo blizu cerkve in postaje s kakimi 4 sobami in pritliklinami, z vrtom, njivo ali sadonosnikom. Ponudbe na upravo lista. 1326

Velika izbira gramofonskih plošč najboljših znamk Polydor Columbia Ilis »Masters Voice«, Ackermann nasl. I. Kindl, Ptuj. 1299

Za jesen in zimo

kupite vse oblačilne predmete najceneje pri trdki

I. N. SOSTARIC,

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Inserirajte v „Slov. Gospodarju!“

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1931,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obratjan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštno določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na meline, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse seje na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, v Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v orali; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani. 1260

USTANOVLJENA LETU 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakega, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje

v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeka na inozemstvo. Izdaja Uverjenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
— še lastna glavica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—.

Maribor
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223

Pazite na dvojce!

1. Omehčajte pretrdo vodo z navadno sodo.
2. Perite dosledno le s pravim domačim terpentinovim milom

1231

Oglasi v „Slov. Gospodarju“
imajo najboljši uspeh!

Ali se želite gihta in protina temeljito rešiti?

1345

Reuma je strašna in zelo razširjena bolezen, ki se ne izogne niti bogatašu niti siromaku in išče žrtev, kakor v palačah tako tudi v kočah. Prerazlične so oblike, v katerih ta bolezen nastopa, največ boleznij je pa takih, ki se nazivajo z najrazličnejšimi imeni, medtem pa niso nič drugega kakor reumatizem. Enkrat bolijo kosti in členki, drugič členki otečejo, pohabljenе roke in noge, trganje, zbadanje v raznih delih telesa, celo oslabiljenje vida, vse to so posledice reume in bolečin v kosteh. Kakor so različne oblike, s katerimi se bolezen pojavlja, ravno tako številna so mogoča in nemogoča zdravila, medicina, miksture, mazila itd., ki se trpečemu človeštvu ponujajo. Večina teh sredstev ne more popolnoma ozdraviti, kvečjemu bolečine samo ublažiti. To, kar Vam mi priporočamo, je popolnoma neškodljiva zdravilna pijača, katera je že mnogim bolnikom pomagala. Naša kura je izborna in deluje hitro. Da pridobimo čim več pristašev, smo sklenili vsakomur, ki nam piše, poslati popolnoma brezplačno našo interesantno in poučno razpravo. Kogar torej mučijo bolečine in kdor se želi teh bolečin hitro, temeljito in brez nevarnosti iznebiti, naj še danes piše na:

RUGUST MÄNZKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse Nr. 5, Rbt. 24.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

193

Kava, dnevno sveže pražena

¼ kg od 13 Din do Din 27. — Čaj nove žetve svetovnih znamk v veliki izbiri in ceni je že prispel. — Zaloga celokupnega vedno svežega špecerijskega blaga direktnih virov po dnevnih cenah.

1301

ZANDERLE

KOTLE

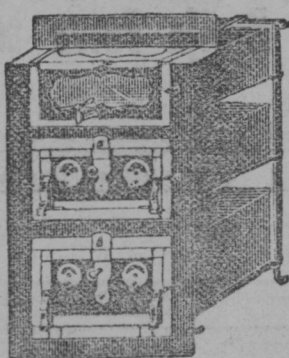
vseh vrst kupite
najceneje

v trgovini železnine

Ivana Koražija

Maribor

Aleksandrova c. 42

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujem tem potom podpornemu društvu
»**LJUDSKA SAMOPOMOČ**« v Mariboru

za takojšno izplačilo pripadajoče podpore po smrti svoje tete
gospo Neže Lorber ter priporočam to prekoristno društvo
vsakomur v takojšnji pristop.

1354

Kozji vrh pri Dravogradu, dne 30. okt. 1930.

Peter Lorber.

Ekspozitna hiša
Aleksandrova 19

»**LUNA**«
MARIBOR

last. A. Pristernik
Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloga: nogavic, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač. Pletenin: majc, puloverov, telovnikov, lastni izdelki. Čevlje za dom in telovadbo, snežno čevlje, dežnike, igrače. Veznine: čipke, svilene trake. Lastno vezenje, predtiskanje in pletenje. Vse vrste sukanca, prejce, igel, gumbov in raznega pribora za šivilje in krojače. — Na drobno in na debelo. 1334

Podgane

Glasom uradne statistike požre 50 podgan ali 500 miši toliko kakor trije močni delavni konji in razven tega privlečejo tudi bolezenske klice v Vaše stanovanje. Podganska smrt — uničevalka množine uniči v treh urah vse podgane in miši z zalego pri tem pa je neškodljiva za ljudi in domačo živino. 78 mrtvih podgan sem našel piše G. veleposelstnik. 100% garantirano, drugače denar nazaj. Cena Din 12.—, 3 doze Din 24.—. 1294

Dr. Nic Kemény, Košice A, Postfach 12/P. 28, Cechoslovakia.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. R. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obresni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Posteljina

pohištvo, preproge, linoleum, zavese, odeje, madroce, vložke, tkanine za pohištvo, gradl za madroce in celotne garniture za postelje itd. — najboljše in najcenejše pri 1192

Karolu Preis, Maribor, Gosposka ulica 20

Cenike dobite brezplačno.

Manufakturna trgovina Franc Urech / Celje

priporoča cenjenim strankam svojo veliko zalogo raznega, vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga.

Največja izbira! Najboljša postrežba!
Nizke cene! 975

Malo posestvo v bližini Maribora vzame v najem Vinko Mlinarič, Sp. Poljčane. 1344

Učence se sprejme pri g. Kvas, klobučar, Maribor, Aleksandrova c. 32. 1279

Suhe gobe, kumino in kuhano maslo kupuje Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg 25. Priporoča: čaj, rum, slivovko, brinjevec, vsakovrstno specerijsko blago, okove za pohištvo in stavbe, pocinkano pločevino in drugo železnino. 1293

250 Din na dan

zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni Persson, Ljubljana, poštni predal 307. — Znamko za odgovor! 1171

Inserirajte!

Kje dobite lepe trpežne moške in damske štofe: hlačevino, platno, tiskovine, parhand, krojaške potrebščine, srajce, kravate, naramnice, nogavice, dokolenice in še veliko drugih predmetov po zelo nizkih cenah?

Pri

Ivan Mastnak, Celje, Kralja Petra c. 15.

Istotam kupite moške štofe obleke že od 240 Din naprej. Štofaste obleke za fante 11 do 16 let od 200 Din naprej. Moške hlače štofaste od 90 Din naprej. Moške hlače cajgaste od 47 Din naprej. Moške površnike, ovrtnik iz krzna od 400 Din naprej. Nadalje dežne plašče (Trencoat), črne zimske suknje.

Lastna izdelovalnica usnjatih sukenj ltd.

Nakup neprisljen! 1175 Solidna postrežba! 1174

Jos. Pristovšek, pasar in srebrar,

izdelovatelj kovinskih predmetov, delavnica za cerkveno orodje in posodo. Popravila, pozlačenje in posrebljenje.

Celje, Prešernova ulica 21.

1174

Dobro in poceni blago

se kupi v Trpinovem-Tekstilnem-Bazarju 1043 v Mariboru, Veitinska ulica števil. 13

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192